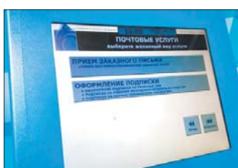




Сучаснікі: павялічаны партрэт



Новыя сэрвісы «Белпошты»



Хатнія гадаванцы ў Карэі



Выдаецца з 9 жніўня 1917 г.

СТАР 6

СТАР 6

СТАР 8

Б Е Л А Р У С К А Я Г А З Е Т А

У ЦАНАЕ — ТОЛЬКІ ЯКАСЦЬ

Прэзідэнт паставіў задачу за 5 гадоў вырашыць пытанне забеспячэння насельніцтва цяплічнай прадукцыяй

Аляксандр Лукашэнка наведаў Мінскую фабрыку агародніны, перадае карэспандэнт БЕЛТА.

Кіраўнік дзяржавы звярнуў увагу на тое, што плодаагароднінная прадукцыя, трапляючы на прылаўкі гандлёвых сетак, становіцца ў два разы даражэй. «На гэтым ніхто не павінен нажывацца!» — сказаў Прэзідэнт. Ён даручыў разабрацца з гэтым пытаннем і паведаміць яму аб выніках. «А то прыгожа: памідоры, агуркі і іншае... А цана? Хто ў кішэню кладзе грошы за гэтую прыгажосць?» — задаў пытанне кіраўнік дзяржавы.

Аляксандр Лукашэнка папярэдзіў урад аб неабходнасці дакладнага выканання даручэння па абароне ўнутранага рынку. «Мы аддалі свае рынкі іспанцам, галандцам, якія нас крытыкуюць на кожным кроку, а самі прабіваемся ў Афрыку і Кітай. Гэта нармальна? Не. Вырашайце!» — сказаў Прэзідэнт.

«Давайце дамовімся так: будзем мы працаваць або не, але за будучую пяцігодку пытанне па цяпліцах трэба зняць. Трэба будаваць іх столькі і па самых сучасных тэхналогіях, колькі нам трэба. За пяцігодку гэтае пытанне вырашаем!» — сказаў кіраўнік дзяржавы. «А канкурэнцыя... Калі іспанцы хочучь у нас прадаць свой тавар, хай канкуруюць і прадаюць», — дадаў Прэзідэнт.

Аляксандр Лукашэнка лічыць, што неабходна ўкладваць сродкі, наколькі гэта магчыма, і ствараць цяпліцы паблізу Мінска. «Трэба забяспечыць Мінск таннай прадукцыяй», — падкрэсліў ён. Прэзідэнт адзначыў, што выгадаваная ў межах Мінскай кальцавой дарогі ў цяпліцах прадукцыя зможа паступаць у гандлёвыя сеткі стацыяў з найменшымі выдаткамі на дастаўку.

Кіраўнік дзяржавы пацвярдзюе, колькі яшчэ неабходна будаваць цяпліцы, каб выключыць імпорт агародніннай прадукцыі. Як было далажана Прэзідэнту, у краіне неабходна вырабляць яшчэ 377 тыс. т цяплічнай прадукцыі. Штогод у сельскагаспадарчых арганізацыях і сялянскіх (фермерскіх) гаспадарках краіны вырабляецца больш за 560 тыс. т агародніны, у тым ліку ў закрытым грунце амаль 115 тыс. т. Цяплічны комплекс Беларусі ў асноўным прадстаўлены 21-й буйной цяплічнай гаспадаркай з агульнай плошчай зашклёных зімовых цяпліц амаль у 250 га. За апошнія 10 гадоў уведзена ў эксплуатацыю 110,5 га энергазберагальных цяпліц. У цэлым па краіне вытворчасць цяплічнай агародніны ў 2014 годзе ў параўнанні з 2005-м узрасла ў 1,7 раза. Ва ўмовах зімовых цяпліц вырошчваюцца 15 найменшай культуры, у прыватнасці агуркі, таматы, баклажаны, перац, салаты, базілік, кроп, пятрушка, кінза, шчаўце і іншыя зялёныя культуры.

У сувязі з гэтым Аляксандр Лукашэнка лічыць правільным прынятае ў свой час рашэнне аб захаванні цяплічнай гаспадаркі ў краіне. «Былі ў нас дзевяць (яны цяпер у азіяцкіх, а некаторыя збеглі з краіны), яны мяне пераконвалі: камбайны не трэба — купім у немцаў, плугі — таксама купім, трактароў «МТЗ-80», «МТЗ-82» — хопіць, замест цукровых буркаў трэньнег купім, завязём, не трэба нам буракі. Менавіта так і казалі: цяпліцы не трэба», — адзначыў Прэзідэнт. «У тых часы мяне пераконвалі, што мы не зможам канкуруюць на рынку ні ўнутры, ні ў Расіі ў сувязі з тым, што розніца ў цэнах на газ. Маўляў, трэба цяпліцы ўсе прыбраць, зямлю зраўняць і купляць агароднінну прадукцыю за межамі. Тады я сказаў: не, вы адноўце ўсе цяпліцы. Тады і з'явілася задача: мы павінны былі дадаць 40 га цяплічных гаспадарак, — сказаў кіраўнік дзяржавы. — Правільнае было прынятае рашэнне захавання цяплічнай гаспадаркі ў краіне? Правільнае! А нам прапаноўвалі знішчыць, таму што, бачыце, мы не зможам, мы бязрукія... Я тады спытаў: у Галандыі газ \$500 за 1 тыс. куб.м, але яны канкуруюць з усім светам. А мы не можам. Аказваецца, і мы можам. Мы ўсё можам!».

Аляксандр Лукашэнка адзначыў, што ўсе цяплічныя гаспадаркі рэнтабельныя і працуюць не ў страту. «Мы без штаной хадзілі б і галодныя былі б, таму што ўсё гэта трэба было б купляць. А дзе валюту браць? І сваю зямлю для чаго?» — дадаў кіраўнік дзяржавы.

Дарчы, па інфармацыі Белстата, на 1 ліпеня ў краіне выраблена ў закрытым грунце 61,3 тыс. т агародніны, з якіх на экспарт накіравана 10,5 тыс. т.

Аляксандр Лукашэнка таксама звярнуў увагу на пытанне якасці прадукцыі, якая выпускаецца. Кіраўнік дзяржавы пабываў і на полі азімай пшаніцы КУП «Мінская фабрыка агародніны», дзе яму прадэманстравалі новы ўзор камбайна ААТ «Гомсельмаш».

Прэзідэнт цікавіўся тэхнічнымі характарыстыкамі машыны, а затым падняўся ў кабінку камбайна і адтуль назіраў, як ажыццяўляецца ўборка азімай пшаніцы. Прэзідэнт ацаніў навінку як добрую і магутную. Цяпер камбайн выкарыстоўваецца ў тэставым рэжыме. Кіраўнік дзяржавы даручыў з наступнага года запусціць яго ў працу. У той жа час Аляксандр Лукашэнка падкрэсліў, што пры вытворчасці падобных машын не павінна быць дробязяў, кожная дэтал павінна вырабляцца якасна і на высокім узроўні. «Ні ў якім разе нельга дапусціць няякасна тавары!» — падкрэсліў Прэзідэнт.

На думку кіраўніка дзяржавы, якасны тавар заўсёды будзе запатрабаваны, нават калі цана на яго будзе крыху вышэйшай.



У Мінску адкрылі першы ў Беларусі парк дагістарычных рэптылій. Убачыць 35 анімаваных фігур дыназаўраў, выкананых у натуральную велічыню, можна ў сталічным заапарку. У захапленні ад экспанатаў засталіся і дарослыя, і дзеці.

Надзея БУЖАН. Фота аўтара.

ЦЫТАТА ДНЯ



Уладзімір СЯМАШКА, намеснік прэм'ер-міністра:

«Беларусь і Расія ўзгаднілі пастаўкі нафты ў 2016 годзе. Мы сустрэліся з намеснікам старшыні ўрада Расіі Аркадзем Дваркоўцам і падпісалі адпаведны праатакол, на якім пастаўкі нафты ў наступным годзе павялічаны на 1 млн т. Такім чынам, у гэтым годзе ў нас 23 млн т, у наступным будзе 24 млн т. Пры гэтым ёсць адзін істотны нюанс. Калі сёння з 23 млн т 22 млн т былі пастаўлены трубаправодным транспартам і 1 млн т колавым, то налета мы дамовіліся, што пры гэтых умовах усе 24 млн т нафты будуць пастаўляцца трубаправодным транспартам. Для нас гэта выгадна. Усе пытанні наступнага года вырашаны. Засталося падпісаць даведку балансу. Я думаю, яна без затрымак будзе падпісана».

Курсы замежных валют, устаноўленыя НБ РБ з 01.08.2015 г.

Долар ЗША	15248,00 ▲
Еўра	16678,00 ▼
Рас. руб.	252,38 ▼
Укр. грыўня	722,65 ▲

■ Спецыяльны рэпартаж

МІСІЯ ПА ВЫРАТАВАННІ

Манах са Слонімшчыны дапамагае алкаголікам і іх сем'ям вяртацца да цвярозага жыцця

Жыровіцы — месца ўнікальнае. Штодзень у Свята-Успенскі манастыр прыязджаюць дзясяткі людзей. Адно хочучь убачыць архітэктур XVIII стагоддзя, іншыя — пакланіцца чудотворнаму абразу Божай Маці Жыровіцкай. Ёсць яшчэ адна катэгорыя наведвальнікаў, пра якую ў турэстычных даведніках пісаць не прынята. Алкаголікі і іх сем'і турходзяць да тутэйшага іераманаха Агапія па дапамогу. Духовны складнік у барацьбе з залежнасцю адыгрывае не апошнюю ролю. Праўда, адной малітвы недастаткова.

ЛЁГКІЕ РЭЦЭПТАЎ ВІЗДАРАўЕННЯ НЯМА

З братам Агапіем мы сустрэліся ў цяністым манастырскім дворыку. Пакуль астатнія наведвальнікі жыровіцкага комплексу знаёміліся са святынямі, мы гутарылі з іераманахам: пра вытокі алкагалізму, ілжэзвярснасць, родзіць хворы і лёгкія рэцэпты выздараўлення.

Актыўна працаваць з залежнымі духонік пачаў пяць гадоў таму. Расказвае, што жаданне дапамагчы іншым спрабаваў рэалізаваць у розных сферах. Сустрэкаўся з анкахворымі, ездзіў да вызваленых з турмаў. Аднак карысць у гэтым было мала: праблемы тых людзей брату Агапію аказаліся незнаёмымі. З алкагалізмам сітуацыя іншая. Бацька іераманаха быў ласы на моцныя напой, праз спіртное памёр брат. Наш суразмоўца ўзгадвае, як прыехаў на яго пахаванне і ўбачыў стол, застаўлены гарэлкай:



Іераманах Агапія і дырэктар цэнтру «Анастасіс» Віталь ПАШКЕВІЧ вітаюць адзін аднаго, як старыя сябры.

СТАР 8

■ Жніво-2015

КАМУ КОЛАС КЛАНЯЕЦЦА?

Дзве маленькія дачкі Аляксандра Марфушкіна летам бацьку практычна не бачаць. З самай раніцы ён накіроўваецца на мехдвор, каб падрыхтаваць сваю «КЗС-1218» да выхаду ў поле. Разам з памочнікамі Анатолем Глазко правяраюць вылізную машыну і чакаюць, каб зерне было неабходнай вільготнасці. Пасля гэтага важна якасна і тэрмінова ўбіраць спелеа збожжа. Дадому камбайнер трапіць толькі пасля дзевяці гадзін вечара.

Між тым ужо цяпер такая амаль бесперапынная работа прыносіць плён. Саша і Анатоль — трэці сярэд маладзёжных экіпажаў камбайнераў на Гомельшчыне. На гэты момант маладыя хлопцы намалалі каля 700 тон збожжа на айчынай тэхніцы.

Поле, на якім шосты сезон запар яны ўбіраюць хлеб, камбайнеры ведаюць не горш, чым сябе. Механізатары тут працоўвалі глебу, сеемі зерне і васьмь цяпер збіраюць ураджай. Дарэчы, з ім ААТ «Уцеўскае», што ў Добрушскім раёне, сёлета сапраўды пашанцавала. Гэта на поўдні Гомельшчыны ўсё пагарла. З Добрушскага раёна надвор'е зліталася, і дажджы аграрыям пасылаліся зверху амаль што па графіку.

СТАР 8

ХРОНІКА АПОШНІХ ПАДЗЕЙ



Пекін выбралі сталіцай зімовай Алімпіяды-2022

Пекін прыме зімовыя Алімпійскія і Паралімпійскія гульні 2022 года. Выбары месца правядзення спаборніцтваў адбыліся на 128-й сесіі Міжнароднага алімпійскага камітэта ў Куала-Лумпур. На права правядзення Алімпіяды-2022 таксама прэтэндавала Алматы. Як паведамляе ТАСС, за сталіцу Кітая аддалі галасы 44 члены МАК, за казахстанскі горад — 40. Кітай упершыню прыме зімовыя Гульні. У 2008 годзе ў Пекіне прайшла летняя Алімпіяда. Такім чынам, кітайская сталіца стала першым горадам у гісторыі, у якім абдуцца як летнія, так і зімовыя Гульні.

Латвія размесціць цяжкую ваенную тэхніку з ЗША

Латвія пачне размяшчаць на сваёй тэрыторыі цяжкага ўзбраення з ЗША восенню 2015 года. З такой заявай, як піша выданне DELFI, выступіў камандуючы Нацыянальнымі ўзброенымі сіламі рэспублікі Раймандс Граўбс. Прадстаўнік узброеных сіл Латвіі расказаў, што рашэнне прынята па выніках перамоў, якія праводзіліся ў ЗША. У Мінабароны Латвіі адзначылі, што баявыя машыны і абсталяванне могуць прыбыць на ваенны палігон Адажы, найбуйнейшы ў Прыбалтыцы. У сярэдзіне чэрвеня ў СМІ з'явілася інфармацыя аб распрацоўцы планаў размяшчэння на «ўсходнім флангу» НАТО складу ваеннай тэхнікі ў мэтах правядзення «няспынных вучэнняў на ратацыйнай аснове».

Акрамя дзяржаў Прыбалтыкі, у спісе краін, дзе можа быць размешчана ваенная тэхніка з ЗША, фігуравалі Балгарыя, Польшча, Румынія, Эстонія і Венгрыя. Вашынгтон плануе размясціць у названых дзяржавах каля 1,2 тысячы адзінак браньтэхнікі, уключаючы 250 танкаў, а таксама БМП М2 Bradley і артылерыйскія сістэмы.

ПАДРАБЯЗНАСЦІ

Кава: трэба ведаць меру



Рэжым спажывання кавы крытычна важны для рызык развіцця ўмеранага кагнітыўнага парушэння, якое папярэдняе дэменцыі (старчай прядуркаватасці).

Навукоўцы прасачылі за 1445 добраахвотнікамі ва ўзросце 65-84 гадоў, паведамляе EurekAlert. Да нядушняга часу ніхто не ацэньваў «доўгагайграючы эффект» спажывання кафейну. Аказалася, кафейн здольны абараніць ад кагнітыўнага парушэння. Такім чынам, калі людзі з нармальным кагнітыўным статусам павялічвалі спажыванне кавы на кубак у дзень, то трапілі ў групу рызык, у адрозненне ад людзей, якія змяшчалі спажыванне напою. Але добраахвотнікі, якія пастаянна спажывалі 1-2 кубкі ў дзень, мелі паніжаную рызыку ў параўнанні з тымі, хто ніколі не піў каву. Хоць гэты эффект умеранага спажывання кафейну навукоўцы звязваюць з актывізацыяй рэцэптару адэназіну. Гэта, у сваю чаргу, ратавала ад уплыву таксічных адкладаў амілоідных бляшак у мозгу. Дарэчы, кафейну пад сілу павысіць адчувальнасць да інсуліну, зніжаючы рызыку дыябету 2 тыпу. А дыябет шмат у чым звязаны з пагаршэннем кагнітыўнага статусу. Ёсць падставы меркаваць, што кава памнажае запаленне і ўзровень акісляльнага стрэсу.

Прамая лінія

ЦІСК ПАД КАНТРОЛЕМ

Скача артрэрыяльны ціск? Не можаце знізіць узровень халестэрыну? Не ведаеце, колькі часу можна працаваць на дачы з дзягнязам «артэрыяльная гіпертензія»? Пра ўсе асаблівасці дыягностыкі, лячэння і прафілактыкі артрэрыяльнай гіпертензіі, стэнакардыі, ішэмічнай хворобы сэрца, інфаркту міякарда можна будзе запытаць у загадчыцы інфарктнага аддзялення №2 10-й гарадской клінічнай бальніцы г. Мінска, урача-кардыёлага вышэйшай катэгорыі Наталлі Якаўлеўны ПАЛЯЎКОВАЙ падчас «прамой лініі», патэлефанавашушы ў рэдакцыю нашай газеты **6 жніўня** (час будзе ўдакладнены) па нумары **(8017) 287 18 71**.

Папярэднія пытанні можна пакінуць па нумары **(8017) 287 18 29**.

Аляксандр РАГАЧУК:

«БРЭСТ НАПЯРЭДАДНІ СВАЙГО ТЫСЯЧАГОДДЗЯ»

У гэтыя дні сёлетня культурная сталіца — Брэст — адзначае Дзень горада. Яму цяпер амаль тысячагоддзе — 996 гадоў. Горад, дзе кароль Ягайла і вялікі князь Вітаўт стварылі стратэгію перамогі над крыжакамі ў Грунвальдскай бітве (і перамаглі). Горад, дзе быў заключаны Брэст-Літоўскі мір, што вызначыў далейшае жыццё пасляваеннай Еўропы. Горад, вядомы гераічнай абаронай Брэсцкай крэпасці падчас Вялікай Айчыннай вайны, што назаўсёды засталася ўпісанай у гісторыю барацьбы з фашызмам. Брэст як горад, выбраны культурнай сталіцай 2015 года, адзначаць свой дзень нараджэння насычанай праграмай.

Святкаванне пачалося яшчэ ў чацвер, 30 ліпеня, у Брэсцкім акадэмічным тэатры драмы XIII «Берасцейскім балам», у якім удзельнічалі беларускія і замежныя артысты. Учора адбыўся прома-канцэрт музычнага фестывалю «Горад святла». Мы запатляліся ў старыні Брэсцкага гарыканкама Аляксандра РАГАЧУКА пра галоўныя мерапрыемствы сёлетняга Дня горада.



— Урачыстая праграма сёння дасягне свайго апафеозу, свята акрыецца апоўдні каля манумента тысячагоддзю Брэста тэатрылізіраваным прадстаўленнем «Сэрцы, адданыя Брэсту» і канцэртнай праграмай творчых калектываў і артыстаў горада. Старт менавіта ад гэтага помніка сімвалічна, бо ён нагадвае гараджанам, што мы напярэдні свайго тысячагадовага юбілею. Брэст — сведка амаль паловы нашай эры. Падчас свята адбудзецца ўрачыстая цырымонія гашэння канверта «Брэст — культурная сталіца Беларусі». **СТАР 8**

■ 3 нагоды



ISSN 1990 - 763X 15145>

■ На кантролі

СА СТАНДАРТАМІ НЕ ЖАРТУЮЦЬ

Дзяржстандарт у ходзе праверак выяўляе тавары, небяспечныя для здароўя і нават для жыцця

Гродна: семкі з кадміем, рызынкі з цвілілю

Небяспечныя рызынкі і насенне сланечніку выяўлены Гродзенскай абласной інспекцыяй Дзяржстандарту ў выніку пазапланавай праверкі прадпрыемства «Белкандытар» у Гродне. Імпарцёрам гэтых тавараў у Рэспубліцы Беларусь з'яўляецца сталічнае прадпрыемства «Эктардэ».

У насенні сланечніку, узятым на складзе СП «Белкандытар», як паказалі даследаванні, масавая доля кадмію перавышана больш як у 3 разы (фактычны ўзровень склаў 0,31 мкг/кг пры дапушчальным узроўні — 0,1 мкг/кг). Гэты элемент — адзін з самых таксічных цяжкіх металаў і адносіцца да 2-га класа небяспечкі («высоканебяспечныя рэчывы»). Калі доўгі час у арганізм з ежай будзе паступаць нават невялікая колькасць кадмію, то ў выніку гэта можа прывесці да парушэння работы нырака, печані, сэрца і пслаблення касцёвай тканкі.

Вытворца названай прадукцыі з'яўляецца расійскае прадпрыемства з Новасібірска «Бастыён», дзе прынялі дэкларацыю аб яе адпаведнасці патрабаванням тэхнічных рэгламентаў Мытнага саюза «А6 бяспечны харчовы прадукцыі» (ТР МС 021/2011) і «А6 бяспечны збожжа» (ТР МС 015/2011).

У рызынкі фірмы Tabasco raisin processing factory (Афганістан), якія ўзлі на даследаванне на тым жа складзе, выяўлена перавышэнне дапушчальнага узроўню канцэнтрацыі мікробіялагічнага паказчыку «цвіль»). Разам з тым расійскім прадпрыемствам «Фрута» (г. Масква), якое закупіла ў вытворцы гэту прадукцыю, была прынятая дэкларацыя аб яе адпаведнасці патрабаванням ТР МС 021/2011.

Такім чынам, у выніку наглядных мерапрыемстваў Гродзенскай абласной інспекцыяй Дзяржстандарту выяўлены парушэнні патрабаванняў ТР МС 021/2011, ТР МС 015/2011 і заканадаўства Рэспублікі Беларусь у галіне якасці і бяспекі харчовай сыравіны і харчовых прадуктаў для жыцця і здароўя чалавека. Прадпрыемству «Белкандытар» выдадзены прадпісанні аб выманні небяспечнай прадукцыі з абарачэння. Матэрыялы аб адміністрацыйных правапарушэннях перададзены ў суд.

Як паведамілі ў прэс-службе Дзяржстандарту, у дачыненні да дэкларацыі будзе разгледжана прашанова аб спыненні іх дзеяння на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь у адпаведнасці п. 2.1 Указа Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь ад 9 лютага 2015 № 48.

■ Глобальны кантэст

У сярэдзіне ліпеня адбыліся падзеі, якія дазваляюць зрабіць ацвярджэнне выснову пра тое, што працэс ажыццўлення мінскіх пагадненняў па ўрэгуляванні канфлікту на паўднёвым усходзе Украіны сканчаны ў з мэртавага пункту. Вядучы дзяржавы Захаду і Расія не зацікаўлены ў эскаляцыі ўкраінскага канфлікту і разглядаюць менавіта мінскія пагадненні ў якасці асновы для яго ўрэгулявання.

16 ліпеня ў Вярхоўнай Радзе Украіны большасць дэпутатаў падтрымалі папраўкі ў Канстытуцыю, якія прадугледжвалі асаблівы статус Данбаса, а 21 ліпеня ў Мінску на сустрэчы трохбаковай кантактнай групы была ўзгоднена дамоўленасць аб дводзеце танкаў і гармат калібрам менш за 100 мм. Ішчы Даччы, кіраўнік міністэрства замежных спраў старшыні ў АБСЕ Сербія, які наведваў у той дзень Мінск, адзначыў, што «Мінск стаў сінонімам мірнага працэсу па Украіне», і «альтэрнатывы мінскім дамоўленням па Украіне няма».

Аднак кожны з канфліктных бакоў імкнецца найбольш выгадна для сябе інтэрпрэтаваць кожны пункт пагадненняў. Сведчаннем гэтаму, у прыватнасці, з'яўляецца заява Пятра Парашэнкі, зробленая адразу ж пасля галасавання ў Вярхоўнай Радзе 16 ліпеня, пра тое, што папраўкі ў Канстытуцыю Украіны не праду- гледжваюць асаблівага статусу для Данбаса. У сувязі з гэтым атрыманую раўнавагу можна ахарактарызаваць,

Мінск: бінты, якія не гоцяць

Падчас пазапланавай праверкі, якую правяла інспекцыя Дзяржстандарту па Мінскай вобласці і г. Мінску, на сталічным вытворча-гандлёвым унітарным прадпрыемстве «Фарммедпрэпараты» спецыялісты інспекцыі ўстанавілі неадпаведнасць стандартам і патрабаванням бяспекі марлевых медыцынскіх стэрільных і нестэрільных бінтаў.

Адным з найбольш важных паказчыкаў гэтай прадукцыі з'яўляецца капіяльнасць. Гэты паказчык вызначае здольнасць матэрыялу падмацьваць з ніжэйшай павязкі ў верхні слай, што, у сваю чаргу, спрыяе выдаленню з раны мікробаў і таксоўна, высыханню яе паверхні. Такім чынам ствараюцца добрыя ўмовы, якія спрыяюць хуткаму гаенню.

У правераных жа бінтах паказчык капіяльнасці па выніках выпрабаванняў склаў: ў стэрільных — 5,1 см/г пры норме не менш 6,5 см/г; у нестэрільных — 6,1 см/г пры норме не менш як 7 см/г.

Вытворцамі названай неадпаведнай стандартам прадукцыі з'яўляюцца прадпрыемствы

«Ватфарм» (Украіна) і «Емельянь Савостинь. Ватная фабрика» (Расійская Федэрацыя).

Прадпрыемства «Фарммедпрэпараты» атрымала прадпісанне аб выманні з абарачэння гэтых перавызначаных матэрыялаў. Апроч гэтага, за выпуск і рэалізацыю названай прадукцыі яно таксама прыцягнута да адміністрацыйнай адказнасці.

Як паведамілі ў інспекцыі Дзяржстандарту па Мінскай вобласці і г. Мінску, ў рамках выканання выданага прадпісання прадпрыемствам вернута з арганізацыі рознічнага гандлю больш за 200 упаковок бінтаў.

Брест: ненадзейныя арэлі

Брэсцкая абласная інспекцыя Дзяржстандарту забараніла эксплуатацыю ў рэгіёне каля 180 адзінак абсталявання на дзіцячых гульнявых пляцоўках.

Так, у маі-ліпені 2015 года спецыялістамі інспекцыі сумесна з Брэсцкай абласной пракуратурай праведзена 29 маніторынгаў захавання патрабаванняў тэхнічных нарматыўных прававых актаў (ТНПА) пры эксплуатацыі абсталявання на дзіцячых гульнявых пляцоўках. Было праверана абсталяванне на 37 дзіцячых гульнявых пляцоўках у Брэсце, Маладечы, Драгвічын, Ляхавічах і Баранавічах.

Правераныя пісочніцы, горкі, арэлі-балансіры, каруселі, лаўкі, турнікі, брусы і іншыя віды абсталявання не адпавядалі дзяржаўным стандартам СТБ 614-2007 «Абсталяванне дзіцячых гульнявых пляцовак. Агульныя тэхнічныя ўмовы» і СТБ ЕН 1176-1-2006 «Абсталяванне дзіцячых гульнявых пляцовак. Частка 1. Агульныя патрабаванні бяспекі і метады выпрабаванняў» па патрабаваннях бяспекі.

«Выяўлены парушэнні па патрабаваннях да канструкцыі і паверхні абсталявання, мінімальнай свабоднай прасторы, ударапаглынальнаму пакрыццю, глыбіні закладвання фундаменту і мацавання да яго абсталявання. Не выкананне гэтых патрабаванняў стварае рызыку траўмавання дзіцяці», — патлумачылі ў прэс-службе Дзяржстандарту.

Таксама на дзіцячых гульнявых пляцоўках адсутнічалі шльды з укаваннем найбліжэйшага месца сувязі і тэлефонаў нумароў для выкліку службы выратавання.

Па выніках дзяржнагляду суб'ектам гаспадарання было выдадзена 29 рэкамендацый па ліквідацыі выяўленых парушэнняў і 157 прадпісанняў аб забароне эксплуатацыі 178 адзінак абсталявання дзіцячых гульнявых пляцовак.

Аляксандра НАЗАРАНКА, Дар'я ШОЦК

■ Тэхналогіі

СМАРТФОН СТАНЕ БАНКАЎСКОЙ КАРТКАЙ

Выканаўчы дырэктар Беларускага Анатоль БАГАВІК падчас апошняй бескантактнай плацежнай карткі заявіў, што ў найбліжэйшай будучыні беларусаў можа чакаць магчымасць рабіць разлікі праз смартфон. Ужо сёння шмат хто праз свай гаджэт робіць пакупкі ў інтэрнэце. А з дапамогай інтэрнэт-банкінгу можна аплачваць камунальныя паслугі. Акрамя таго, гэты суд тэхнікі настолькі шчыльна ўвайшоў у наша жыццё, што яго сёння выкарыстоўваюць як гадзіннік, арганайзер, а таксама ў якасці сховішча разнастайнай інфармацыі, «праваднік» навін, зносін, мультымедыя і нават як пулт для тэлевізара. Прычым карыстаюцца ім не толькі маладыя людзі, але і тыя, каму за 60. Страта або ўзлом такога апарата нясе сумныя наступствы для ўладальніка. Таму лепш не забываць пра тэхніку бяспекі.

НАКОЛЬКІ МОЦНЯЯ ТВАЯ «БРАНЯ»?

Каб захаваць жыццё вашаму дэвайсу, зрабіць так, каб яго можна было не згубіць, а ў выпадку страты — знайсці, распрацоўшчыкі прадумалі нямаля варыянтаў абароны. Сюды можна аднесці ўсім вядомае блакіраванне экрану з дапамогай ПІН-кода і дыстанцыйнае знішчэнне усёй інфармацыі. На некаторых прыладах можна выкарыстоўваць функцыю «фоталароль», калі смартфон распазнае твар уладальніка. Каб не страціць даныя ў гаджэце, існуе функцыя рэзервовага капіравання або, як яе яшчэ называюць, «бэкап».

Дзякуючы наяўнасці «воблачных тэхналогій», якія дазваляюць захоўваць усю інфармацыю з дазважэннем кампаніі-вытворцы, можна нічога не страціць і звесці рызыку да мінімуму. У выпадку страты або крадзяжы выйсеце таксама ёсць. Праз свой уліковы запіс, які злучае ваш смартфон з агульным серверам, вы можаце знайсці свой тэлефон на карце з дакладнасцю ў некалькіх метраў. Таксама яго можна цалкам заблакіраваць і сцерці ўсе звесткі. Аднак усё гэтыя сэрвісы будуць працаваць толькі ў тым выпадку, калі смартфон падключаны да інтэрнэту. Акрамя таго, многія апараты сёння робяць з высокім узроўнем абароны ад фізічных уздзеянняў, што робіць з гаджэта своеасаблівы «танк».

Правераныя пісочніцы, горкі, арэлі-балансіры, каруселі, лаўкі, турнікі, брусы і іншыя віды абсталявання не адпавядалі дзяржаўным стандартам СТБ 614-2007 «Абсталяванне дзіцячых гульнявых пляцовак. Агульныя тэхнічныя ўмовы» і СТБ ЕН 1176-1-2006 «Абсталяванне дзіцячых гульнявых пляцовак. Частка 1. Агульныя патрабаванні бяспекі і метады выпрабаванняў» па патрабаваннях бяспекі.

НЕНАДЗЕЙНЫЯ І ВЕЛМІ ПРАЗРЫСТЫЯ

Нагледзячы на ўсю абароненасць — як фізічную, так і віртуальную — выратавацца ад усіх праблем канчаткова не атрымаецца. На многіх інтэрнэт-рэсурсах можна прачытаць аб уразлівасіях, якія хакеры знаходзяць у аперацыйных сістэмах мабільных прыладаў, аб уцеўчы звестак з сервераў кампаній-вытворцаў. Нават такія буйныя тэхналагічныя гіганты, як «Гугл» і «Майкрасофт», часта самі грашаць выкарыстоўваннем інфармацыі карыстальнікаў у сваіх карыслівых мэтах (напрыклад, навязваюць тэматычную рэкламу). Смартфон сёння робіць нас больш доступнымі і дзякуючы сацыяльным сеткам, дзе на вашай старонцы пазначаюцца ўласныя перавагі. Дзякуючы GPS нас можна знайсці на карце. Таксама варта адзначыць, што дзякуючы мабільным дадаткам і інтэрнэту, з'явілася магчымасць атрымаваць адразу шмат інфармацыі ад кожнага карыстальніка. Але гэтую інфармацыю цяжка апрацоўваць з-за таго, што яна хутка губляе актуальнасць. Гаворка ідзе пра «big data» — тэорыю вялікіх даных. Многія кампаніі зацікаўлены ў іх апрацоўцы, бо яны адкрываюць унікальныя магчымасці, раней набачаныя. Для гэтага нават з'явіліся новы від спецыялістаў — аналітыкі вялікіх даных. У найбліжэйшай будучыні (можа, ужо і цяпер) буйныя інфармацыйныя кампаніі будуць ведаць пра нас больш, чым мы самі, і нават прадугледжваць нашы крокі: напрыклад, прапаноўваць менавіта тое, што мы жадаем купіць, да таго, як мы зробім запыт у пошукавіку.

ЦІ ВАРТА ДАВЯРАЦЬ ГРОШЫ

ТЭЛЕФОНУ?

У хуткім часе смартфон можна будзе даверыць і сваю банкаўскую картку, каб расплавацца праз яго ў крамах Беларусі. Сістэму, хутчэй за ўсё, будуць рэалізоўваць сумесна з кампаніяй MasterCard. За ўзвеш час існавання на рынку яе супрацоўнікі распрацавалі нямаля спосабаў абароны разлікаў праз смартфон. Адным з іх з'яўляецца пацвярджэнне асобы з дапамогай сэфі (разнавіднасць аўтапартрэта). Па словах спецыяліста па інтэрнэт-бяспецы з Nok Nok Labs Філіпа ДУНКЕЛЬ-БЕРГА, на серверах MasterCard захоўваецца не сам фотаздымак, а пэўны алгарытм, так што ўзмацаваць або падмануць сістэму будзе вельмі няпроста. Таксама ёсць дадатак, які параўноўвае геаграфічнае месцазнаходжанне карткі і размяшчэнне смартфона, і калі разназнае неадпаведнасць, то адліхля аперацыю па разліках. Значчынне прыдзецца скарасці адразу вашу картку і тэлефон, каб нешта купіць. Аднак жа, нягледзячы на ўсё хітрыкі распрацоўшчыкаў, хакеры могуць атакаваць адроз сервер кампаніі, як гэта бывала. Акрамя таго, пры куплі праз банкаўскую картку вы пакідаеце свае звесткі ў банку. Пры якім-небудзь збоі імі могуць скарыстацца не па прызначэнню. Становіцца зразумела, што, нягледзячы на ўсё зручнасць, разлікі праз смартфон яшчэ далёкія ад дасканальнасці. Думкі людзей на гэты конт таксама неадзначаныя.

Мікалай Падавалынін, будаўнік, 41 год. — Я не карыстаюся смартфонам. Нават зараз хаджу са звычайным тэлефонам. Люблю часам пазабавіцца на ім у гульні. Але калі б у мяне быў смартфон, то гэта б перайшоў мяжу. У выпадку, калі з'явіцца функцыя куплі праз смартфон у нашай краіне, то падумаю пра тое, каб яго набыць.

Іван Герасіменка, праграміст, 23 гады. — Смартфонам карыстаюся вельмі часта ў сваім жыцці. Шмат чаго купляю ў інтэрнэце. У мяне ёсць картка, якую я «прывязваю» да свайго тэлефона. І калі з'явіцца магчымасць разлічвацца праз смартфон у крамах Беларусі, то для мяне гэта будзе вельмі зручна.

Вольга Жыгала, тэхнічны рэдактар, 24 гады. — Карыстаюся сваім смартфонам для таго, каб шукаць інфармацыю ў інтэрнэце, і для таго, каб тэлефанаваць. Пакупкі праз яго не робю. Калі функцыя разлікаў праз смартфон з'явіцца, то без страху буду карыстацца. Калі асвою яе.

Аляксандр Лазараў, інжынер канструктар электразабеспячэння, 27 гадоў.

— Сваім смартфонам я карыстаюся як плэерам, фотаапаратам, відэакамерай, нататнікамі, будзільнікам, месенжарам. Праз тэлефон я звычайна пацвярджаю пакупкі і грашовыя пераводы, але аддаю перавагу куплі з персанальнага камп'ютара з вялікім маніторам, каб лепей аглядаць вітрынны інтэрнэт-крам і параўноўваць кошт тавару. Я катэгарычна супраць аб'яднання банкаўскай карткі і гаджэта. Аперацыйныя сістэмы мабільных тэлефонаў, на мой погляд, небяспечныя. Дастанцова і выкарыстання банкінгу. Я гатовы карыстацца смартфонам як прамажывым сховішчам грашовых сродкаў.

Алег Ветраў, бухгалтар, 30 гадоў. — Выкарыстоўваю свой смартфон для таго, каб шукаць радыё, часам кнігі чытаю. Сам пакупкі не раблю праўдзі, але мая жонка гэтым займаецца. У выпадку, калі з'явіцца магчымасць плаціць праз смартфон у Беларусі, буду карыстацца гэтым, таму што лічу такую функцыю зручнай і бяспечнай.

З усіх імноваў апятынах людзей большасць схілялася да таго, што разлікі праз смартфон будуць зручнымі. Як адаптуюць гэтую магчымасць у нашай краіне, пакажа час і інавацыйныя спосабы абароны.

Ілья КРЫЖЭВІЧ

Kryzhevich@zviazda.by

■ Жыллё маё

ІНСТРУКЦЫЯ ДЛЯ ШМАТДЗЕТНЫХ

За грошы сямейнага капіталу цяпер можна купляць нерухомасць нават у прыватніка

Зацверджаны парадак выкарыстання сродкаў сямейнага капіталу на паляпшэнне жыллёвых умоў. У прынятым дакуменце гаворыцца аб тым, што грамадзяне, у дачыненні да якіх прынята рашэнне аб распрадэжні сродкаў сямейнага капіталу, маюць права выкарыстоўваць гэтыя сродкі ў поўным аб'ёме або па частках на паляпшэнне сваіх жыллёвых умоў некалькімі спосабамі.

У прыватнасці, гэта можа быць будаўніцтва або рамонт памяшкання ў складзе арганізацыі забудовышчыкаў, на падставе дагавора па аб'екце долевага будаўніцтва, аднакватэрнага жыллага дома, кватэры ў блакіраваным жылым доме падрадным спосабам. Такія грошы цяпер дазваляюць накіроўваць на набыццё жыллага памяшкання, у тым ліку пабудаванага па дзяржаўнае, на капрамонт жылля, пагадненне запачынаюцца па крэдыце (у тым ліку льготным), пагадненне пазыкі (якая выдана арганізацыяй на будаўніцтва або набыццё жыллага памяшкання) і выплаты працэнтаў за карыстанне ёю.

Інструкцыя ўдакладняе, што для выкарыстання сродкаў сямейнага капіталу на паляпшэнне жыллёвых умоў грамадзяне павінны звяртацца ў аддзяленне Беларускага па месцы жыхарства або адкрыцця дэпазітнага рахунку «Сямейны капітал» з адпаведнай заявай. Непасрэдна ў банку неабходна будзе прад'явіць дакументы, якія падцвярджаюць асобу і паўнамоцтвы прадстаўніка. Беларускае будзе пералічваць сродкі сямейнага капіталу на рахунок юрыдычных або фізічных асоб, у тым ліку індывідуальных прадпрымальнікаў.

Сяргей КУРКАЧ. *kurkach@zviazda.by*

НАВІНЫ

ПАДЗЕІ

ФАКТЫ

НАВІНЫ

ПАДЗЕІ

ФАКТЫ

УНЁСАК ЧАРНАГОРЦАЎ У БЕЛАРУСКУЮ ЛІТАРАТУРУ

Пакуль што ў Чарнагорыі, якая атрымала сваю сучасную незалежнасць у 2006 годзе, з пісьменніцкімі імёнамі болей на слыху Аляксандр Пушкін і Уладзімір Высоцкі (апошні як аўтар песні-прызнання ў любові да гэтай старонкі), чым Якуб Колас і Янка Купала. Высоцкі нават помнікам уганараваны. Але ўсё ж складовацца і ў пісьменнікаў Беларусі і Чарнагорыі добрыя творчыя стасункі.

Відавочнай адзнакай гэтага стала ўзнагароджанне медалём Саюза пісьменнікаў Беларусі «За вялікі ўклад у літаратуру» паэта і перакладчыка Слабадана Вуканавіча і дзіцячага пісьменніка Душана Джурушчына. Апошні і ў перакладу і ўкладу анталогію беларускай дзіцячай літаратуры. А Слабадан Вуканавіч — часты гоцьц у Беларусі, удзельнік «круглых столаў» замежных пісьменнікаў, якія арганізуюць штогод Міністэрства інфармацыі краіны, Саюз пісьменнікаў Беларусі і Выдавецкі дом «Звязда». Дарчы, у Мінску выдадзены адзін з яго вершаваных зборнікаў. Перакладчык паэзіі Слабадана Вуканавіча на беларускую мову — доктар філалагічных навук, прафесар Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта Іван Чарота.

Максім ЛАДЫМЕРАЎ.

ДАРОГАМІ КНЯЗЁЎ РАДЗІВІЛАЎ

У Біржайскім краязнаўчым музеі (Літва) адкрылася выстава «Кузны Радзівілы (Мікалай Рыжы і Мікалай Чорны) — пачатак велічнай эпохі князёў».

Яна праходзіць у рамках сумеснага праекта музейшчыкаў Літвы, Беларусі і Польшчы «Дарогамі князёў Радзівілаў». Выстава, дзе прадстаўлены і артэфакты з замкавага комплексу «Мір», прысвечана 500-гадоваму юбілею дзяржаўных дзеячаў Вялікага Княства Літоўскага Мікалая Радзівіла Рыжга і Мікалая Радзівіла Чорнага. Праўда, калі дата нараджэння апошняга сумненна ў невялікае (4 лютага 1515 года), то ў дачыненні Мікалая Радзівіла Рыжга яна трацуюцца па-рознаму, бо адпаведны дакумент не выяўлены. Частка гісторыкаў лічыць, што ён нарадзіўся ў тым жа годзе, што і стрыечны брат. У 1547 годзе за заслугі перад дзяржавай яго атрымалі тытулы князёў і тым самым распачалі княжацкую эпоху роду Радзівілаў. З Біржа гэтага экспазіцыя, якая знаёміць з перыядам працігання знакамітага роду ў XVI-XVII стагоддзях, накіроўвае ў Кедайняўскі краязнаўчы музей, а затым перамяшчае ў Літоўскі мастацкі музей — палац Радзівілаў. У наступным годзе выстава пройдзе ў музеях Беларусі і Польшчы.

Барыс ПРАКОПЧЫК.

РЭХА ВАЙНЫ

Сталічная будпляцоўка нечакана ператварылася ў склад боепрыпасаў. Цясляр у катлаване аднаго з рэканструяваных будынкаў, што на вуліцы Камуністычнай, знайшоў 2 снарады.

Як адзначыла Таццяна Абозня, прэс-афіцэр Цэнтральнага РУУС Мінска, паведамленне аб нечаканай знаходцы паступіла апаратуры службы «102». Прылеглое тэрыторыю адроз ачапілі, а супрацоўнікі сапёрна-піратэхнічнай службы в/ч 5448 тым часам выкапалі яшчэ 16 боепрыпасаў. Імі аказаліся 18 снарадаў разам з узрывальнікам і 6 капсульных утулкаў часоў Другой сусветнай вайны. Усе знаходкі вывезлі на спецыяльныя палігон і знішчылі.

Тарас ШЧЫРЫ.

ПЕРШЫ КРОК ЗРОБЛЕНЫ

Мінскае «Дынама» атрымала перамогу ў гасцявым матчы над «Цорыхам» (1:0) у першым матчы 3-га кваліфікацыйнага раўнда Лігі Еўропы.

Мінчане правялі даволі ўдалы паўдзень. Каманда выдатна згуляла ў абароне і амаль не дазволіла вядомаму саперніку стварыць небяспеку веротам Аляксандра Гутара. Пры гэтым мінчане імкнуліся максімальна скарыстаць свае магчымасці. І ў беларусаў гэта атрымалася. У другой палове ў вароты швейцарцаў прызначылі пенальці, які дакладна выканаў Фатос Бечырай. 1:0 — гасцявая перамога «дынамаўцаў».

— Усё гульні правялі так, як дамаўляліся, — сказаў пасля сустрэчы Вук Рашавіч, галоўны трэнер «Дынама». — Праўда, былі моманты, калі гулялі крыху няправільна. У другой палове атрымаліся нашамт лепш. Вельмі задаволены тым, што мы перамаглі. Аднак яшчэ нічога не вырашана ў нашай спрэчцы. Трэба сур'ёзна рыхтавацца да паўторнай сустрэчы.

Як гулялі каманды з постасвецкай прасторы? 3-ці кваліфікацыйны раўнд Лігі Еўропы. «Жыліна» (Славакія) — «Ворскла» (Украіна) — 2:0, «Шарлеруа» (Бельгія) — «Зара» (Украіна) — 0:2, «Атлетык» (Іспанія) — «Інтэр» (Азербайджан) — 2:0, «Кайрат» (Казахстан) — «Абердын» (Шатландыя) — 2:1, «Штурм» (Аўстрыя) — «Рубін» (Расія) — 2:3, «Апалон» (Кіпр) — «Габала» (Азербайджан) — 1:1, «Краснадар» (Расія) — «Слован» (Славакія) — 2:0.

Тарас ШЧЫРЫ.

ПЯЦЬ ГАДОЎ ЗА ХАБАР У КАЛЕДЖЫ

Выкладчыка, які рыхтаваў курсавыя праекты за навуачна-цэў, прыгаварылі да пяці гадоў пазбаўлення волі.

У перыяд з кастрычніка 2012 па май 2015 года выкладчык дысцыпліны «Тэхнічнае аслугоўванне сельскагаспадарчай тэхнікі» з Буда-Кашалёўскага дзяржаўнага аграрна-тэхнічнага каледжа атрымліваў хабар ад навуачноў. За матэрыяльнае ўзнагароджанне (грашовыя сродкі ў беларускіх рублях і валюце, а таксама матэрыяльны каштоўнасці) абвінавачаны рыхтаваў курсавыя праекты ад імя падарочных. Пасля — без праверкі — выстаўляў станочныя адзнакі за курсавыя ў ведамасці, журнал заняткаў і кніжку паспяховасці. Усяго ў судзе было даследавана 21 такі эпізод, названы абвінавачаннем. Каштавала выкладчыцка курсавыя 50 долараў у эквіваленце.

Суд прыгаварыў хабарніка да пяці гадоў пазбаўлення волі з канфіскацыяй маёмасці і пазбаўленнем права займаць выкладчыцкія пасады на працягу такога ж тэрміну.

Яраслаў ЛЫСКАВЕЦ. *lyskavets@zviazda.by*

НЕСПРЫЯЛЬНЫЯ ДНІ І ГАДЗІНЫ У ЖНІЎНІ

1, субота, 21

«БРЭСТ НАПЯРЭДАДНІ СВАЙГО ТЫСЯЧАГОДЗЯ»

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Ну а потым будучы: велаярад на шпілках, спабарніцтва па айшотку, настольным тэнісе, бадмінтоне, вялікім тэнісе, выстава і парад рэтра-аўтамабіляў, музычны фестываль «Горад святла», канцэрт рок-музыкантаў і вялікае святочнае шоу увечары ў спарткомплекс «Брэскі».

— Я шмат чула пра Савецкую вуліцу як сядзінковае пляцоўку.

— Тут адбудзецца фестываль вулічных тэатраў — мастацтва, якое сёння ўпаўнаважана развіваецца ў Беларусі. У самім Брэсце вулічны тэатр — не новая з'ява, а сёння ў форуміе плануецца прыняць удзел дзевятнаццаць калектываў з сямі гарадоў. Падчас шпіцацыру па пешаходнай вуліцы можна будзе пабачыць унікальныя спектаклі. Кожны ахвотны, напрыклад, зможа пабачыць актёраў дзюкаўчы інтэрактыўна ад мінскага тэатра, а самага таленавітага калектыву пакаліна на сумесняй гастры.

— Статус культурнай сталіцы некай паўплывае на падыход да святкавання Дня горада?

— Паўплывае: мы значна пашырылі культурныя накіраваныя святочнай праграмы, падрыхтавалі асобную праграму для моладзі, да таго ж колькасць мерапрыемстваў увогуле павялічылася ў параўнанні з мінулымі годам амаль удвая. Сімавалічна, што дата свята прызначана пасля дня вызвалення горада падчас Вялікай Айчыннай вайны.

Здаецца, цэлы горад збіраецца ўдзельнічаць не проста ў святкаванні, але і ў творчых мерапрыемствах. Адбудуцца казкальныя выступленні спартыўных школ Брэста, аркестры горада прапануюць выстаўку практаў-прапану, школьныя музеі пакажуць свае экспазіцыі.

Соф'я КІСЯЛЁВА.



ШТО ДЛЯ ВАС ЗНАЧЫЦЬ БРЭСТ?

Галоўны спецыяліст ідэалагічнай работы, культуры і па справах моладзі Брэсцкага гарвыканкама Ала КОНДАК:

— Брэст для мяне — гэта самы прыгожы, самы ўтульны і прыемны горад. Сама я прыехала сюды з Гомеля па накіраванні пасля таго, як скончыла інстытут. Цяпер параўноўваю той горад, які быў 30 гадоў таму, з тым, што бачу цяпер, і не магу нарадавацца. Брэст прайшоў вялікі шлях. Шчыра скажу, ён заўсёды быў вельмі прыемным, але цяпер набывае той лоск, які вылучае любы еўрапейскі горад. Галоўнае, што заўважаюць замежнікі, з якімі мне даводзіцца мець справу, — чысціня, але гэта дамаўляе не адзінае, чым мы можам ганарыцца. Я спадзяюся, што Брэст не спыніць сваё развіццё і будзе станаўліцца яшчэ лепшым. Вось, скажам, у сферы гісторыка-культурнай спадчыны, якой я займаюся, хочацца ўбачыць больш людзей, зацікаўленых захаваннем таго, што мы атрымалі ад продкаў. Тым больш што берас-

цейцы заўсёды ставіліся да свайго мінулага з вялікай павагай.

Дырэктар абласнога спартыўнага комплексу «Брэсцкі» Казімір РЫГНЕВІЧ:

— Вядома, Брэст значыць для мяне вельмі шмат хаця б з той прычыны, што я тут жыў. Гэта той горад, у які заўсёды хочацца вярнуцца. Нядаўна мне даводзіцца з'ехаць на нейкі дзясць дзён, але і за гэты кароткі час толькі пераканаўся, што прыгажэйшага за наш горад у свеце няма. Я пераехаў сюды ў 1982 годзе з роднай Лідчыны, з таго часу, бы-вае, не магу яго пакінуць. У першую чаргу размова ідзе пра знешняе аблічча — гэта сапраўдны еўрапейскі горад. Скажу больш — цяпер ён значна прыгажэйшы за большасць гарадоў Заходняй Еўропы. Узяць хаця б нашу Савецкую вуліцу — гэта казка! Брэст — гэта горад, які прывучае да чысціні, пасля яго моцна развіццё больш людзей, зацікаўленых захаваннем таго, што мы атрымалі ад продкаў. Тым больш што берас-

У МОДЗЕ БЕРАГ ТУРЭЦКІ

Беларускія жанчыны найчасцей вязьджаюць у Турцыю і Італію, а мужчыны — у Расію і Польшчу. Падобнымі назіраннямі, зробленымі на падставе статыстыкі «гарачай лініі» па пытаннях бяспечнага выезду за мяжу, з журналістамі падзялялася Ларыса ІСТОМАВА, старшыня грамадскага аб'яднання «Клуб дзелавых жанчын».

Калі прадстаўнікі сільнай паловы імкнуцца на Усход з мэтай працаўладкавання, беларускія вязьджаюць «за кардон» да сваіх другіх палавін, на вучобі і таксама на працу. Званкі на тэлефонную лінію найчасцей датычацца Расіі, Польшчы, Германіі і Турцыі. Ларыса Істомава падкрэсліла, што беларусаў часта хваляюць пытанні працаўладкавання, карысныя адрасы за мяжой, а таксама знаёмствы з замежнікамі, правы нашых грамадзян у інтэрнацыянальных шлюбах. 5-е месца ў рэйтынгу званкоў займае праблема гандлю людзьмі. Дзякуючы «гарачай лініі», у Беларусь вярнулі 119 чалавек, якім аказалі ў тым ліку медыцынскую дапамогу.

— Радуе, што нашы грамадзяне сталі больш адказна ставіцца да пазездка за мяжу, — кажа Ларыса Істомава. — Яны стараюцца ўзважыць усе «за» і «супраць». Імкунца вязьджаць легальна, г. зн. адкрываюць спецыяльныя візы і заключаюць працоўныя кантракты. Колькасць падобных званкоў павялічылася.

— Ці праўда, што да вас таксама даволі часта звяртаюцца непаўналетнія, якія сумняваюцца ў сваіх новых інтэрэсах і жывых?

— Падчас інфармацыйнай кампаніі па нашым тэлебачанні паказалі сацыяльныя ролікі, сэнс якіх быў у наступным: пад маскі новых сяброў у інтэрнэце могуць хавацца дарослыя людзі, якія праследуюць сексуальныя мэты. Падобныя стасункі могуць стаць небяспечнымі. Рэклама, дарэчы, добра спрацавала. Многія дзясцьці пасля пачалі сумнявацца ў тых, з кім вядуць перапіску. Тэлефануюць не толькі непаўналетнія, але і бацькі. Іх непакоіць тое, што дзясць вядуць незразумелую перапіску ў сёвце. Дарэчы, праз «гарачую лінію» да нас паступаюць факты аб гвалце сваякоў у дачыненні дзясцей. Паведамляюць аб гэтым таксама сваякі альбо суседзі.

— Паводле вашай статыстыкі, многія жанчыны пераязджаюць у Турцыю. Але ёсць выпадкі, калі пасля знаёмстваў з тамтэйшым укладам жыцця яны не вытрымліваюць і вяртаюцца на радзіму...

— З падобным мы сутыкаліся. Многія едуць у Турцыю не толькі дзеля працы, але і дзеля таго, каб сустрэцца з мужчынам, з якім пазнаёміліся ў інтэрнэце. Але не трэба рабіць паспешлівых рашэнняў і адразу ісці пад вянец. Па-першае, да падобнага пытання трэба падыходзіць абдуманна, добра вывучыць свайго выбранніка. А па-другое, калі ты прыязджаеш ва ўсходнюю краіну, трэба добра ведаць яе культуру і традыцыі, каб пэўныя моманты не сталі для вас нечаканасцю, што нярэдка здараецца з нашымі суайчыннікамі. Усё ж такі мы краіна еўрапейская, з іншым жыццёвым укладам. На жаль, здаралася так, што некаторыя з дзясчат, якія пераязджалі ў Турцыю, трапілі ў бардэлі. Ёсць і трагічныя выпадкі. Дзясчына спрабавала адтуль уцячы, скінулася з акна і загінула. Сваякі не паспелі ёй дапамагчы.

— А ці палепшылася інфармаванасць беларусаў за той час, пакуль вы пазіце «гарачую лінію»?

— Безумоўна. Раней паступалі званкі, калі чалавек праміа казаў, што яму прапаноўваюць праехаць па фальшывай візе ці ён збіраецца ісці ў абход мяжы. Нам тэлефанавала дзясчына і казала, што яе без медыцынскай адукацыі запрашаюць працаваць масажысткай. І яна з намі раілася, ці пагаджацца ёй. Гэта рэальныя гісторыі. Тады гэтаму здзіўляліся. А цяпер сітуацыя змянілася, і нашых грамадзян ужо цікавяць канкрэтныя пытанні.

Тарас ШЫРЫ.

«Гарачая лінія» па пытаннях бяспечнага выезду за мяжу (нумар 8 801201 5555) пад эгідай «Клуба дзелавых жанчын» працуе з 2003 года. За гэты час на ёй паступіла звыш 26 тысяч званкоў. Акрамя выезду, супрацоўнікі тэлефоннай лініі консулююць па пытаннях замежнага навування, інтэрнацыянальных шлюбаў, пераездаў і дэпартацыі пацярпелых, садзейнічаюць у пошуку зніклых людзей, а таксама інфармуюць непаўналетніх (пацярпелых ад сексуальнага гвалту, у тым ліку праз інтэрэт).



СУСВЕТНАЯ МАЗАКА З НАЦЫЯНАЛЬНЫМ КАЛАРЫТАМ

Нашы спецыялісты рыхтуюць да выпуску палітычную карту свету «Мазайка нацыянальных культур»

Усяго на карце можна будзе ўбачыць прадстаўнікоў каля 50 народаў і культурных груп з усіх кантынентаў: іспанцаў і японцаў, беларусаў і бразільцаў, эскімосаў і зулусаў. Вышыня кожнай фігуркі складзе каля 5 сантыметраў. Такі маштаб ілюстрацыі дазволіць паказаць многія дэталі касцюмаў і ўнікальныя арнаменты кожнага народа.

Як і любая іншая палітычная карта свету, «Мазайка нацыянальных культур» пакажа актуальныя межы і назвы дзяржаў. Геаграфічная аснова карты спрошчана, на ёй няма нічога лішняга — толькі самае важнае, зыходзячы са зместу і прызначэння. Маштаб карты: у 1 см — на 350 кіламетраў. Яе шырыня — крыху больш за метр. Такая маляўнічая мапа прызначана як для дзясцей, так і для дарослых, для ўсіх, хто цікавіцца этнічнай тэматыкай.

Як паведаміла спадарыня Шлык, адзін з асноўных этапаў працы над картай стала вывучэнне кожнага заплававанага для паказу народа, яго адзення, найбольш характэрных культурных асаблівасцяў, тых элементаў, якімі ён вядомы шырока

за межамі свайго краіны. Мастакі, якія працуюць цяпер над картай, паставілі перад сабой задачу не толькі старанна і маляўніча прамаліць элементы адзення, але і ўдільнуць жыццё ў ілюстрацыі. Таму пакуль на праекце карты нельга ўбачыць выявы прадстаўнікоў Беларусі — з такой асаблівай адказнасцю і стаўца аўтары да працы па малюнку суайчыннікаў. Распацоўшчыкі такой папулярнай выявы разлічваюць, што ў продажы карта з'явіцца не пазней апошняга квартала года.

Следам за картай «Мазайка нацыянальных культур» у планах «Белкартаграфіі» падрыхтаваць да выдання яшчэ адну насценную карту, якая аналагічным чынам будзе паказваць іншыя слаўтасці свету — архітэктурныя. Планаўца, што новы твор будзе такіх жа памераў, як і карта «Мазайка нацыянальных культур».

Сяргей КУРКАЧ. kurkach@zviazda.by

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

— Чалавека ж не стала праз гэта, давайце ўшануем яго памяць проста малітвай! Не, у нас без алкаголю не могуць. Я ўцякаў з таго пахавання.

Каб авалодаць тэмай дасканалы, брат Агапі вывучаў спецыялізаваную літаратуру і метады барцьбы з залежнасцю. У сваёй працы духоўнік абаліраецца, у прыватнасці, на праграму «12 крокаў», распрацаваную для ананімных алкаголікаў і іх сем'яў. Прызнаецца, што, калі пачынаў займацца гэтай праблемай, былі моманты адчаю: «Я спрабаваў актыўна навіязваць свой досвед. Але бачыў, што нічога не атрымліваецца. Людзі па-ранейшаму пакутавалі ад залежнасці і не чулі мяне. У такіх момантах было цяжка: я ж ім усё патлумачыў, чаму яны не здаравеюць?»

Іераманах распавядае, што многія з наймалынкаў, каб не страціць добрых, хоць і запойных, спецыялістаў, масава накіроўваюць супрацоўнікаў на кадзіроўку і гатовы аплічываць гэтыя сеансы. Праўда, вынікі ўкладзення грошы не апраўдваюць. «Чаму не працуе кадзіроўка? За адзін дзень свядомасць не зменіш, — мяркуе брат Агапі. — Да алкаголю нас прывучылі з дзяцінства. Дні народзінуў, хаўтуры, хрэсьбіны, прыезд сваякоў — заўсёды было спіртное. Мы не ведаем іншага вопыту перажывання радасці і гора».



Ташчана знаходзіцца ў цэнтры 8 месяцаў. Нядаўна яна стала кансултантам — дапамагае навічкам асвойвацца.

Манастыры, дарэчы, праблема алкаголікаў блізка не толькі таму, што залежныя людзі шукаюць у святыні дапамогі. Запоі бываюць і ў паломніках, і ў «труднікаў», і нават у некаторых манахаў. Калі мужчына да таго, як прыняў пострыг, не меў вопыту ўцаркаўлення, яму цяжка адразу далучыцца да духоўнага жыцця, якое патрабуе манастыры. Штодзённыя службы, працяглыя пасты — чалавек вонкава прытрымліваецца новага рэжыму, але ўсёрэдыне да яго не гатовы. Таму і шукае палёгі ў гаралцы.

Разумеюць, Бог не будзе выбіваць чарку з рук. Ён можа дазволіць панесці востры боль за ўчынкi і адняць благадаць. Але жонкі і маці нейтралізуюць гэта.

Назавасіўшы веды і вопыт па праблеме залежнасці, брат Агапі напісаў кнігу, якая магла б быць карыснай алкаголікам і іх сем'ям. Але пакуль не можа знайсці выдавецтва, дзе захачелі б яе надрукаваць.

— Выдаюць тое, што можна добра прадаць, — кажа духоўнік. — Людзі ахвотна купляюць кнігі з лёгкімі рэцэптамі выпячэння. Але ж я не магу хлусяць: ад алкагалізму такіх рэцэптаў няма.

ХВАРОБА ЗАЛІШНЯЙ АПЕКІ

Родзічы алкаголіка — асобная тэма. З мамамі і жонкамі залежных брат Агапі працуе нават часцей, чым з самімі хворымі. Тлумачыць жанчынам, як трэба сябе паводзіць, каб алкаголік сам захацеў жыць цвяроза. Напрыклад, менш зваіхацца вакол плянага сына ці мужа.

— Сваёкі любяць ратаваць алкаголікаў, — заўважае наш суразмоўца. — А я як інакш, ён жа без нас прападе! Яны здымаюць з залежнага ўсю адказнасць. Разумеюць, Бог не будзе выбіваць чарку з рук. Ён можа дазволіць панесці востры боль за ўчынкi і адняць благадаць. Але жонкі і маці нейтралізуюць гэта. Чалавек пасля запою прычынаецца — чыстае адзенне акуратна складзена, боршч з катлетамі прыгатаваны. Усё ў парадку, можна піць далей. Нека адна жанчына, якая звярталася па дапамогу, вельмі слухна заўважыла, што алкагалізм — гэта хвароба залішняй мацярынскай апекі. Сапраўды так. Пакуль побач будучы клататлівыя жанчыны, якія аплічываць штрафы, накармляць і спаць пакладуць, алкаголік не адмовіцца аб бутэлькі.

Пры такім раскладзе піць аказваецца выгадна. Гэта з цвярозага патрабуюць заробак прыносіць і гаспадарку даглядаць, а з алкаголіка што возьмеш? Увогуле ў такіх сем'ях выпівоха становіцца цэнтрам увагі. Брат Агапі прыгавдае адзін выпадак. Да яго на прыём прыйшлі маці і сястра залежнай. Усе размовы маткі — толькі пра дачку-алкаголічку.

— А калі вы ў апошні раз хадзілі ў госці васьм да гэтай дачкі, якая побач сядзіць? — спытаў духоўнік.

— Навошта? У яе з мужам і так усё добра.

Змяніць тактыку паводзін гатовы нямногія. Сваёкі залежных, які і самі алкаголікі, у асноўным не хочуць працаваць над сабой і спадзяюцца, што праблема ў сям'і як-небудзь сама вырашыцца. Некаторыя прыходзяць да іераманаха і спадзяюцца атрымаць малітву ці бутэльку святой вады, якія ў момант ад хваробы пазбавяць. Праўда, такіх цудадзейных сродкаў ні ў Жыровіцкім, ні ў іншым манастыры няма.

ПРАЦАТЭРАПІЯ І МАКСІМАЛЬНАЯ ІЗАЛЯЦЫЯ

Раней жыворыцкія духоўнікі бралі на перавышыванне асобных залежных. Алкаголік жыў пры манастыры, бісплатна працаваў там і вучыўся стрымліваць сябе. Па словах брата Агапі, апошнім часам ад такой практыкі адыходзіць:

— Вынікаў не відаць. Восем прыехаць «трудніка» да нас пасля рэабілітацыйнага цэнтру, каб замацаваць эфект, — гэта іншая справа. Тут непадалёк, дарэчы, ёсць адзін прыватна-спраўны цэнтр, можам заехаць паглядзець.

Брат Агапі хутка адшукаў машыну, і ўжо праз некалькі хвілін мы імчыліся па вясковай дарозе. З аўтамабільнай магнітоў гучаць прыватна-спраўныя напевы, за вокнамі рассяліваюцца кукурузныя і пшанічныя палі. Атмасфера ці трэба.

— Мы ўвэйлі працатэрапію, усяго тры гадзіны на дзень, — расказвае

дырэктар цэнтру Віталь ПАШКЕВІЧ. — Усё тут зроблена рукамі «нашых» алкаголікаў. Яны ставілі дзверы, шпаліталі сцены. Быў чалавек, які ў нас навучыўся будаўнічым работам і цяпер у Мінску рамантуе кватэры. Ведаю, што ў некаторых рэабілітацыйных цэнтрах працатэрапія — гэта мыццё лесвіц. Самі разумеюць, што



«Як толькі прыехаў, то адразу прызначалі адказным за гаспадарку, — распавядае Сяргей. — Я гарадскі жыхар, але жывёл заўсёды любіў, таму хутка ва ўсім разабраўся».

такі занятак не надта натхняе... А тут людзі бачаць вынік свайго працы. Алкаголікі і наркаманы практыкуюцца не толькі ў рамонтнай справе. Пры цэнтры трымаюць невялікую гаспадарку. Куры, козы, трусы — догляд жывёл цалкам на «рэабілітантах».

Праца з залежнымі асноўваецца на мінескоцкай мадэлі. Заняткі па 12-рокавай праграме, псіхалагічныя трэнінгі, гуравая тэрапія, сходы Ананімных Алкаголікаў. Раніцай і увечары — малітва, штодзень чытаецца Евангелле. З алкаголікамі і наркаманамі, як правіла, нельга адразу замаўляць пра Бога. Таму ў цэнтры спачатку разбіраюць псіхалагічныя праблемы хворых, вучаць самааналізу. І толькі потым пераходзяць да пытанняў духоўнасці. Да

КАМУ КОЛАС КЛАНЯЕЦЦА?

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Галоўны эканаміст гаспадаркі Галіна Грукала расказвае, што 97% ад усёй глебы, якая ёсць у гаспадарцы, сёння разарана. Збожжавы засяяна 1300 гектары. І цяпер яны сабраныя больш як з паловы плошчаў. Намалочана ўжо 2880 тон збожжа. А наперадзе яшчэ пачынаюць, трышкіале і пячменем, колас на якіх таксама хіліцца да зямлі.

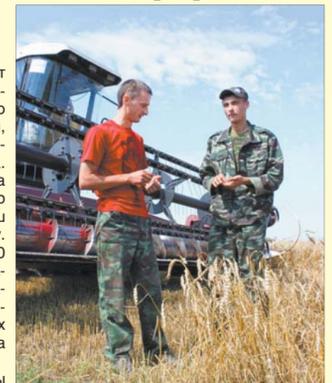
— У канцы 80-х мы тут збіралі на 53 цэнтнеры з гектара, — успамінае Галіна Васільеўна. — А потым, у складаных 90-я, было і па 17... Сёлета ўраджайнасць у нас — 41,3 ц/га. Гэта значна вышэй, чым сярэдня па вобласці. Вядома, надвор'е дапамагло. Спэктаж нас абышла, нічога не засушыла. Але ж і мы імкнуліся выконваць усё неабходнае тэхналогіі апрацоўкі зямлі, каб атрымаць выдатны ўраджай. У нас усё сельскагаспадарчыя працэсы адпрацаваны і вытрыманы: уносім своечасова ўгнаенне па неабходнай норме, ідзе хімабарона палей, дапрацоўваецца насенне...

Да таго ж, адзначае Галіна Грукала, галоўнае — людзі не паводзяць. Працуюць вельмі адказна, і вакансіі ў гаспадарцы сёння няма. 32 механізатары валодаюць усёй тэхнікай, і ў залежнасці ад сезона працуюць ці то на трактары, ці то на сямляці, ці то на камбайнах. — Зараз усё збожжа камбайнаў ААТ «Уцеўскае» выведзены ў поле. Ненадоўга затрымаць уборку ўраджаю можа цяпер толькі залішняя вільгаць.

Апоўдні — невялікі перапынак на абед. Смачную гарочку ежу камбайнерам у мікраўтобусе прывезлі проста на поле. Гэтаму даю нішто не здзіўляецца. Такі клопат пра рабочых стаў традыцыяй у апошняе дзясцігоддзе паўсюдна.

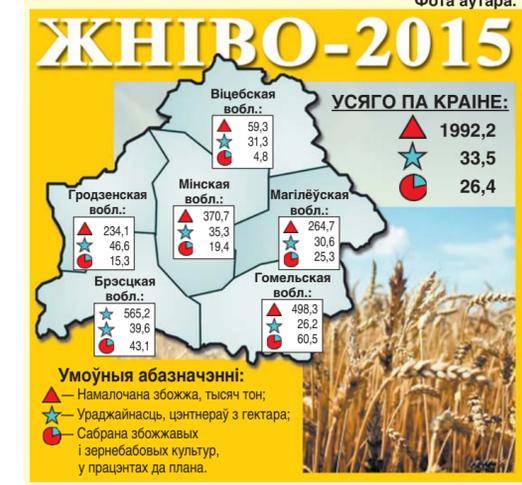
У гаспадарцы спадзяюцца, што атрымаецца перакрыць леташні свой вынік — намалачыць больш за 5300 тысяч тон збожжа. Высокай сцяной стаіць уздоўж дарогі і кукуруза. Яе пасеяна 1100 гектараў. Сёлета культура таксама ўраджліва і выклікае ў кіравніку гаспадаркі сапраўдны гонар.

Між тым усяго па Беларусі ўжо намалочаны першы мільён тон збожжа. З іх 440 тысячы тон — аграрыямі паўднёвай Гомельскай вобласці, якая традыцыйна першая, разам з Брэсцкай пачынала жніво. У сярэднім у краіне з 1 гектара сёлета сельгасвытворцы збіраюць 31,4 цэнтнера збожжа, што на 7,9 цэнтнера менш, чым летась.



Камбайнер Аляксандр МАРФУШКІН разам з памочнікам Анатолем ГЛАЗКО.

Ірына АСТАШКЕВІЧ. astashkevich@zviazda.by
Фота аўтара.



Усяго па краіне: 1992,2 (triangle), 33,5 (star), 26,4 (circle)

Умоўныя абазначэнні:
▲ Намалочана збожжа, тысяч тон;
★ Ураджайнасць, цэнтнераў з гектара;
● Сабрана збожжавых і зернебабовых культур, у працэнтах да плана.

гэтага можна ставіцца скептычна, але многім залежным жыць цвяроза дапамае вера. У Сасноўцы, дарэчы, ёсць міні-калекцыя самаробных абразоў. Адзін з іх, з бісеру, даслапа з Масквы маці рэабілітанта. Іншы абраз — «Неўліваемая чаша» — вышыў крыжыкам ананімны алкаголік з Барысава, які ўжо восем гадоў не п'е.

— Ці, уявіце, патэлефануюць чалавеку з сумнымі навінамі пра тое, што хтосьці з родзічэй трапіў у бальніцу. Рэабілітант ужо не зможа думаць пра сваё ачуньванне, ён будзе рвацца да дому (дзе, хутэй за ўсё, зноў сарвецца), хоць, зразумела, ніяк не зможа паўплываць на стан таго сваяка, — тлумачыць іераманах Агапі.

Віталь Пашкевіч лічыць алкагалізм спосабам мыслення. «Цярэзіны могуць сплываць хворым, але не разумеюць іх. Таму ў нашым цэнтры 90 працэнтаў супрацоўнікаў самі залежныя», — кажа ён. Віталь Антонавіч, дарэчы, ужо 15 гадоў «у завязцы».

Знаходжанне ў «Анастасісе» платнае. 28 дзён у цэнтры (звычайны курс рэабілітацыі) абыдзецца ў шэсць мільёнаў рублёў. Дарагавата. З іншага боку, сваякі алкаголіка, якія хочучы пазбавіць яго ад залежнасці, і не такія сумы аддаюць шаманам і бабкам-шаптухам. Дый факт, што курс ужо аплачаны, — дадатковы стымул працаваць над сабой. Час ад часу з грашыма дапамагаюць спонсары. Але месцэнатаў, зацікаўленых у падобных установах, не так шмат.

— Людзі, у якіх ёсць фінансы, гатовы паводаваць прыгожы новы храм, — заўважае іераманах, — але ў цэнтры, дзе рэальна дапамогуць хворым, укладзіцца не хочучы. Хоць гэта важная, чым цэрквы ўзводзіць.

Місія па выратаванні алкаголікаў — справа добрая, але не заўсёды ўдзячная. Жыць цвяроза і шчасліва хочучы ўсё, мяняцца для гэтага — адзінікі. Брат Агапі лічыць алкагалізм настолькі цяжкай хваробай, што кожнае ацаленне — гэта шук. Мае рацыю. Шкада толькі, што на суд, а не на сябе, часта спадзяюцца і самі выживоўкі.

Наталія ВУБНЕЎСКАЯ. lubneuskaya@zviazda.by

У вольную хвіліну

Яшчэ з 2003 года ў Беларусі праводзіцца конкурс «Пазнаў Беларусь!», на якім падводзяць вынікі турыстычнага сезона і ўзнагароджваюць найлепшых. Сёлета мерапрыемства пройдзе ў кастрычніку. У спіс намінацый будзе ўключана некалькі новых, а сярод пераможцаў змогуць апынуцца не толькі арганізацыі сферы турызму, але і ўсе, хто любіць падарожнічаць па краіне.

— Галоўная задача ўсяго конкурсу — праасоўванне ўнутранага і ўязнога турызму, — расказвае дырэктар Нацыянальнага агенства па турызме Рыгор ПАМЯРАНЦАУ. — Акрамя таго, гэтак найлепшая пляцоўка, каб сабрацца ўсім разам, падвесці вынікі, абмеркаваць тэндэнцыі і адзначыць тых, хто зрабіў вялікі ўнёсак у развіццё галіны. Фінальныя мерапрыемства пройдзе 22 кастрычніка, але прыём заявак пачынаецца ўжо цяпер. На конкурсе будзе прадстаўлена восем намінацый, у кожнай мы выбарам пераможцу.

Дарэчы, спіс намінацый сёлета вытрымае некаторыя змяненні. Калі летась адной з іх была ўзнагарода за развіццё ваенна-патрыятычнага турызму, то цяпер адзначаць найлепшых у сферы маладзёжнага адпачынку. Акрамя таго, з'явіцца і новая катэгорыя — за развіццё ўяз-

ПАЗНАЎ КРАІНУ... І АТРЫМАЦЬ ПРЫЗ

нога турызму. Па словах Рыгора Памяранцава, такім чынам Нацыянальнае агенства хоча яшчэ раз падкрэсліць вартасць і важнасць адпачынку беларусаў без выезду за мяжу.

Ацэнка ўдзельнікаў экспертнай камісіі па кожнай з намінацый, а таксама журы, якое будзе пацвярджаць або карэктаваць рашэнні камісіі. У якасці экспертаў выступаць прадстаўнікі турыстычных арганізацый і кампаній, Міністэрства спорту і турызму, Нацыянальнага агенства па турызме, прадстаўнікі кампаній «Белавія», асобныя прадпрыемствы, а таксама пераможцы адпаведных намінацый мінулых гадоў.

— Нам падаецца вельмі важным паказаць грамадскіх самых паспяховых людзей і іх праекты ў турыстычнай сферы, — зазначае дырэктар фонду падтрымкі дзікай прыроды «Чырвоны бор» Сяргей ПЛЫТКЕВІЧ. — Турызм — гэта сур'ёзнае адгалінаванне эканомікі, у некаторых краінах — ледзь не выдуха. І ў Беларусі ён таксама можа прыносіць значна большыя сродкі. Паколькі конкурс прафесійны, галоўным прызам для ўдзельнікаў стане рэклама. Фактычна, перамога ў такім конкурсе — гэта іміджавы фактар, канкурэнтная перавага. Але, вядома, будуць і матэрыяльныя ўзнагароды.

Акрамя ўжо названых намінацый, конкурс будзе праводзіць і па традыцыйных: «За ўнёсак у развіццё беларускага турызму» (для органаў мясцовай улады), «Гасціннасць без межаў» (для гасцініц і іншых устаноў, якія прымаюць у сябе турыстаў), «За праасоўванне турыстычнага патэнцыялу» (для турыстычных фірмаў), «За творчы падыход у асвятленні турызму» (для сродкаў масавай інфармацыі), «Экскурсавод года», «Я пазнаў Беларусь». Апошняя, паўна, самая незвычайная. Удзел у ёй могуць узяць усе, хто на працягу апошняга года адпачываў у нашай краіне і зрабіў на памяць цікавыя фотаздымкі са сваім удзелам. Іх таксама можна прадставіць ўвазе камісіі і атрымаць каштоўны прыз.

— На маю думку, адной з галоўных праблем айчыннага турызму ёсць тое, што гэта пакуль што не стала модай, — дадае Рыгор Памяранцаў. — Трэба выходзіць у людзях звычку праводзіць выхадныя не ў горадзе, не ва ўласнай кватэры, займаючыся асабістымі справамі, а выязджаць на прыроду, у цікавыя мясціны і пазнаваць сваю радзіму зблізку.

Яраслаў ЛЫСКАВЕЦ, lyskavets@vziasda.by

Май на ўвазе!

ПАТЭНЦЫЙНЫХ ДАРМАЕДАЎ ПРЫМУШАЮЦЬ РАСКАШЭЛІЦА

За першае паўгоддзе сталічная падатковая інспекцыя запатрабавала 337 дэкларацый у людзей, якія пры нязначных даходах робяць дарэгія пакупкі. Пра гэта падчас анлайн-канферэнцыі на сайце БЕЛТА паведамліла першы намеснік начальніка падатковай інспекцыі па горадзе Мінску Надзея БОЛДЫРАВА.

Сёлета гэты патэнцыйны дармаед пасля запавунення дэкларацый ужо заплалі падходны падатак у памеры 13% з сумы перавышэння даходаў над расходамі. У гарадскі бюджэт па гэтай лініі наступіла каля 770 млн рублёў. Спецыяліст адзначыла, што база плацельшчыкаў спецыяльнага падатку «на дармаедства» ў сталіцы яшчэ не створана. «Неабходна ўлічваць той факт, што год яшчэ не скончыўся і хто-небудзь з беспрацоўных грамадзян можа яшчэ працуадавацца, а хтосьці — наадварот», — адзначыла намеснік начальніка інспекцыі.

Нагадаем, што спісы гэтай катэгорыі сацыяльных утрыманцаў плануецца сфарміраваць налета да 1 ліпеня. А спецыяльны збор за гэты год ім трэба будзе выплаціць да 15 лістапада. Раней кіраўніцтва падатковай інспекцыі паведамляла, што іх служба ўжо пачала фарміраваць спісы плацельшчыкаў збору «на дармаедства». Паводле папярэдніх ацэнак, у іх могуць трапіць каля 100-130 тысяч мінчан. Да прыняцця дэкрэта аб дармаедстве меркавалася, што пад яго дзеянне могуць трапіць каля 400 тысяч чалавек па ўсёй краіне. Дарэчы, пад дзеянне Дэкрэта кіраўніка дзяржавы №3 «Аб папярэджанні сацыяльнага ўтрыманства» паддаюць грамадзян, якія пастаянна жывуць у Беларусі і не працуюць больш за 183 дні на год. Менавіта яны абавязаны будучы заплаціць збор у памеры 20 базавых велічынь (3,6 мільёна рублёў).

Сяргей КУРКАЧ, kurkach@vziasda.by

Акцыянерам у дапамогу

ЖЫЦЬ ПА КОДЭКСЕ

Дзяржаўны камітэт па маёмасці Беларусі зацвердзіў прыкладныя формы карпаратыўнага кодэкса і палажэнні аб камітэтах пры савеце дырэктараў (наглядальным савеце) адкрытага акцыянернага таварыства, паведамляе прэс-служба гэтага ведамства.

Спецыялісты Дзяржкамаёмасці ўдакладняюць, што дакумент быў распрацаваны для павышэння якасці карпаратыўнага кіравання ў акцыянерных таварыствах з доляй дзяржавы ў статутным фондзе. Эксперты камітэта ўпэўнены, што прыняцце карпаратыўнага кодэкса паводле прыкладнай формы надаць акцыянерным таварыствам большую адкрытасць, стабільнасць на аснове ўпарадкаванасці ўнутраных працэдур і захавання балансу інтарсаў акцыянераў, органаў кіравання і контрагентаў таварыст-

ваў, што ў канчатковым выніку павысіць эфектыўнасць іх працы і інвестыцыйную прывабнасць.

Прыкладныя формы кодэкса праду- гледжваюць умацаванне ролі савета дырэктараў (наглядальнага савета) у вырашэнні стратэгічных пытанняў развіцця таварыства, уяўлена ў яго склад незалежных дырэктараў, у тым ліку прафесійных кіраўнікоў, а таксама абавязваюць ўдзел у іх прадстаўніка працоўнага калектыву. Акрамя таго, распрацоўшчыкі дакумента паведамляюць, што рэалізацыя некаторых новаўвядзенняў, прапанаваных у прыкладных формах, магчыма, запатрабуе ўнесена асобных змен і дапаўненняў у дзейныя статуты акцыянерных таварыстваў. А ўвогуле, пры падрыхтоўцы кодэкса выкарыстоўваўся міжнародны вопыт арганізацыі карпаратыўнага кіравання, адзначылі ў Дзяржкамаёмасці.

Сяргей КУРКАЧ, kurkach@vziasda.by

Справы дарожныя

ЦЯЖКІ ЛЁГКА НЕ ПРАСКОЧЫЦЬ

Па словах начальніка транспартнай інспекцыі Міністэрства транспарту і камунікацый Леаніда ЛЕМЕША, на трасах краіны хутка з'явіцца новае абсталяванне, якое дазволіць павысіць контроль за буйнагабарытным транспартам проста ў момант руху. Акрамя таго, ён расказаў аб выніках дзейнасці ведамства за апошняе паўгоддзе. А яны паказваюць, што ўдзельнікі руху выконваюць далёка не ўсе нормы.

УЗВАЖАЮЦЬ ПАДЧАС РУХУ

У краіне рэалізуюць інвестыцыйны праект па ўкараненні сістэмы дынамічнага ўзважвання, калі транспарт будзе ўзважвацца падчас руху па аўтамабільных дарогах. Кіраўнік інспекцыі адзначыў, што сістэма будзе дзейнічаць па прыцыпле, які ўжываецца на платных дарогах.

На думку Леаніда Лемеша, гэта дасць магчымасць узмацніць контроль у гэтай сферы ўжо ў наступным годзе. Сёння вагагабарытны контроль за праездам аўто транспартная інспекцыя выконвае на стацыянарных і рухомах пастах. Сёлета за першае паўгоддзе спецыялісты ўжо праводзілі вымярэнні на 194 абсталяваных пляцоўках, размешчаных у паласе адводу аўтамабільных дарог, і ўзважылі амаль 32 тысячы транспартных сродкаў. Пры гэтым выявіла-

ся, што больш за 2,8 тысячы адзін транспарту, а гэта каля 8,9%, рухаліся з перавышэннем дапушчальных параметраў вагі.

ЗАМЕЖНІКІ ТАКСАМА ПАРУШАЮЦЬ

Транспартная інспекцыя за шэсць месяцаў гэтага года сапала за карыстальнікаў BeToll (электроннай сістэмы збору платы за праезд, заснаванай на выкарыстанні тэхналогіі спецыялізаванай радыёсувязі на кароткіх адлегласцях), 4,3 млн еўра платы ў павялічаным памеры.

«У тым ліку 1,8 млн еўра сапалілі з замежных грамадзян», — удакладніў Леанід Лемеш.

Плата ў павялічаным памеры прымяняецца да тых, хто не ўнёс у адпаведны аб'ём збор за праезд па дарогах сеткі BeToll. Напрыклад, калі сума выплачана ў недастатковым памеры пры няправільным дэклараванні колькасці восю аўтамабіля або пры наўняснаці бартавой прылады з іншага транспартнага сродку ці не аплачана зусім (няма бартавой прылады, яна няспраўная або няма сродкаў на рахунку).

Ілья КРЫЖЭВІЧ, kryzhevich@vziasda.by

Прыемная навіна

10 000 КМ НА ТРАМВАІ — «ПАЛЁТ» НАРМАЛЬНЫ

«Мяцеліца» атрымала допуск да эксплуатацыі на трамвайных лініях Мытнага саюза

Такім чынам, трамвай «Мяцеліца», зроблены на беларускім заводзе швейцарскага вытворцы Stadler Rail Group, паспяхова прайшоў эксплуатацыйныя выпрабаванні ў расійскай сталіцы і атрымаў станоўчае заключэнне ад дзяржаўнага прадпрыемства «Масгрэтранс».

У афіцыйным заключэнні адзначаецца, што трамвайны вагон мадэлі B85300M вытворчасці ЗАТ «Штадлер Мінск» у частцы эксплуатацыйных паказчыкаў надзейны, бяспечны, валодае добрай рамонтапрыдатнасцю і высокай энергаэфектыўнасцю, патрабуе нізкіх працавыдаткаў у эксплуатацыі.

Асобна нагадаю, што яшчэ ў лютым «Мяцеліца» паспяхова прайшла прыёмныя выпрабаванні і атрымала допуск на перавозку

пасажыраў па трамвайных лініях як у Маскве, так і ў цэлым на тэрыторыі Расіі. За перыяд эксплуатацыйных выпрабаванняў прабег трамвая склаў больш за 10 тысяч кіламетраў. На працягу ўсёй гэтай дыстанцыі на вагоне не было зафіксавана ніводнай адмовы, што пацвярджае яго надзейнасць.

Выпрабаванні праходзілі з зімы па лета, што дазволіла ацаніць якасць функцыянавання «Мяцеліцы» пры розных умовах надвор'я. Падчас тэстаў былі правяраны ўсе сістэмы і вузлы трамвая, сістэма ацяплення ў зімовы перыяд, а таксама кліматычная ўстаноўка, якая кантралюе камфортнасць тэмпературы ў салоне. «Мяцеліца» праходзіла выпрабаванні на маршруце №17 «Астанкіна» — «Мядзведкава», а таксама на маршруце №9 «Метро «Беларуская» — «МІТ», дзе была



правярана магчымасць двухбаковага руху трамвая.

Падчас знаходжання ў Маскве інавацыйны трамвай атрымаў высокую ацэнку і ад жыўчароў горада. У межах традыцыйнага штогадовага «Парада трамваяў», які прайшоў у суседняй сталіцы сёлета ў красавіку, «Мяцеліца» атрымала прыз сімпатый глядачоў, бо набрала па выніках галасавання максімальную колькасць галасоў.

Пасля паспяховых тэстаў у Маск-

ве «Мяцеліца» працягвае выпрабаванні ў Самары — адным з ключавых гарадоў Расіі, дзе будзе чэмпіянат свету па футболе ў 2018 годзе і дзе ёсць патрэба ў абнаўленні тралейбусных і трамвайных паркаў. Гарадскія ўлады маюць намер закупіць 30 трамваяў. Маскоўскія жыўчары ўжо паспелі ацаніць інавацыйны трамвай і пакінуць станоўчыя водгукі ў «бартавым журнале».

Сяргей КУРКАЧ, kurkach@vziasda.by

ЗАВЕРЭНО
Департамент по ценным бумагам
Министерства финансов
Республики Беларусь
13.07.2015 С.А.Сушко

БЕЛАРУСБАНК

КРАТКАЯ ИНФОРМАЦИЯ

об открытой продаже облигаций Открытого акционерного общества «Сбергательный банк Беларусбанк» сто девяносто четвертого – сто девяносто пятого выпусков

- 1. Полное и сокращенное наименование эмитента (на белорусском и русском языках)**
Наименование эмитента на белорусском языке: полное: Адкрытае акцыянернае таварыства «Ашчадны банк «Беларусбанк»;
сокращенное: ААТ «Акцыянерны Ашчадны банк «Беларусбанк» (ААТ «ААБ Беларусбанк»);
наименование эмитента на русском языке: полное: Открытое акционерное общество «Сбергательный банк «Беларусбанк» (далее – Банк);
сокращенное: ОАО «Акционерный Сбергательный банк «Беларусбанк» (ОАО «АСБ Беларусбанк»).
- 2. Место нахождения эмитента, телефон, факс, электронный адрес**
Республика Беларусь, 220089, г. Минск, пр-т Дзержинского, 18; телефон: (017) 309 04 33; телефон/факс: (017) 222 26 26; e-mail: info@belarusbank.by.
- 3. Номера расчетного и/или валютного счетов эмитента, на которые будут зачисляться средства, поступающие при проведении открытой продажи облигаций**
В оплату облигаций сто девяносто четвертого – сто девяносто пятого выпусков Банка (далее – Облигации) покупатели обязаны внести наличные денежные средства либо перечислить в Банк денежные средства в безналичном порядке в валюте номинала облигации соответствующего выпуска, которые будут поступать на соответствующие балансовые счета 4940, открытые в филиалах Банка, а также в центральном аппарате Банка.
- 4. Покупатели облигаций на первичном рынке. Цена продажи облигаций**
Покупателями Облигаций на первичном рынке могут быть физические лица – резиденты и нерезиденты Республики Беларусь, приобретающие облигации не в целях предпринимательской деятельности (далее – Физические лица).
Облигации 194-го и/или 195-го выпусков продаются по их номинальной стоимости за валюту номинала Облигации соответствующего выпуска.
- 5. Наименование периодического печатного издания, определенного эмитентом для раскрытия информации**
Банк публикует в газете «Связда» следующую информацию: годовой отчет Банка – не позднее 25 апреля года, следующего за отчетным. Годовой отчет Банка за 2014 год опубликован в газете «Связда» 19.04.2015 № 74 (27932);
информацию о принятом решении о реорганизации или ликвидации Банка – в течение 2-х месяцев с момента принятия такого решения; сведения, подлежащие опубликованию в соответствии с Законом Республики Беларусь от 13.07.2012 № 415-3 «Об экономической несостоятельности (банкротстве)» – в течение 5 дней с момента получения соответствующего судебного постановления;
о внесенных изменениях в Проспект эмиссии облигаций сто девяносто четвертого – сто девяносто пятого выпусков Открытого акционерного общества «Сбергательный банк «Беларусбанк» (далее – Проспект эмиссии) – в срок не позднее 7 дней после регистрации указанных изменений Департаментом по ценным бумагам Министерства финансов Республики Беларусь (далее – Регистраторский орган).
- 6. Наименование депозитария, обслуживающего эмитента**
Депозитарием эмитента является депозитарий Банка (Банк зарегистрирован Национальным банком Республики Беларусь, номер го-

- 7. Размер уставного фонда Банка** – 16 690 483 406 000 белорусских рублей.
 - 8. Место, время и способ ознакомления с проспектом эмиссии облигаций**
С копией зарегистрированного Проспекта эмиссии (с зарегистрированными изменениями в Проспект эмиссии – при наличии) можно ознакомиться в местах продажи Облигаций, указанных в пункте 12 настоящего документа, ежедневно (кроме выходных и нерабочих праздничных дней) в течение операционного дня соответствующего учреждения Банка.
 - 9. Форма выпуска облигаций, объем эмиссии, количество и номинальная стоимость облигаций**
Банк выпускает процентные, неконвертируемые Облигации на предъявителя в документарной форме:
- | № вып. | объем эмиссии по номинальной стоимости | количество Облигаций, штук | серия, номера Облигации | номинальная стоимость Облигации |
|--------|--|----------------------------|-------------------------|----------------------------------|
| 194 | 30 000 000 (Тридцать миллионов) долларов США | 30 000 | ЖХ194, 000001 – 030000 | 1 000 (Одна тысяча) долларов США |
| 195 | 30 000 000 (Тридцать миллионов) долларов США | 10 000 | ЖЦ195, 000001 – 010000 | 3 000 (Три тысячи) долларов США |
- 10. Сведения об обеспечении исполнения обязательств по облигациям**
Банк выпускает Облигации в соответствии с подпунктом 1.7 пункта 1 Указа Президента Республики Беларусь от 28.04.2006 № 277 «О некоторых вопросах регулирования рынка ценных бумаг». Исполнение обязательств Банка по Облигациям обеспечено залогом на сумму 75 000 000 евро, что эквивалентно 84 237 123,42 доллара США по курсу Национального банка Республики Беларусь за 16.06.2015.
Предметом залога являются государственные долгосрочные облигации 102-го выпуска в количестве 750 штук, номинированные в иностранной валюте, находящиеся в собственности Банка, не обремененные (не заложены) по иным обязательствам Банка.
 - 11. Порядок проведения открытой продажи облигаций**
Банк проводит открытую продажу Облигаций с 03.08.2015 по 31.07.2016, если иной срок до окончания открытой продажи Облигаций не будет определен Правлением и Наблюдательным советом Банка. Период проведения открытой продажи Облигаций может быть сокращен также в случае полной реализации всего объема эмиссии Облигаций.
 - 12. Место и время проведения открытой продажи облигаций**
Размещение Облигаций осуществляется Банком путем их открытой продажи на внебиржевом рынке в следующих местах продажи:
- в филиалах, центрах банковских услуг Банка, структурных подразделениях Банка, филиалов, центров банковских услуг (указаны на официальном интернет-сайте Банка (<http://belarusbank.by>));
- в ОПЕРУ центрального аппарата Банка (Республика Беларусь, 220089, г. Минск, пр-т Дзержинского, 18).

- 13. Срок обращения Облигаций** – 562 календарных дня (с 03.08.2015 по 15.02.2017). День начала размещения и день начала погашения Облигаций считаются одним днем.
 - 14. Дата начала погашения Облигаций** – 15.02.2017.
 - 15. Размер или порядок определения размера дохода по облигациям, условия его выплаты**
По Облигациям 194-го и 195-го выпусков установлен постоянный процентный доход (далее – доход) в виде фиксированного процента к номинальной стоимости Облигации в размере 6,5 (Шести целых пяти десятых) процента годовых.
Выплата дохода производится периодически в соответствии с графиком начисления и выплаты дохода, указанным в пункте 17 настоящего документа, при условии предъявления Физическим лицом оригинала Облигации в Банк.
Выплата дохода осуществляют филиалы, центры банковских услуг Банка, структурные подразделения Банка, филиалов, центров банковских услуг, а также ОПЕРУ центрального аппарата Банка (независимо от места продажи Облигации) в течение операционного дня соответствующего учреждения Банка.
Доход выплачивается в валюте номинала Облигации в безналичном порядке в соответствии с законодательством Республики Беларусь либо наличными денежными средствами.
При выплате дохода наличными денежными средствами Банк покупает у владельца Облигации часть дохода в размере менее минимального номинала банкноты в долларах США по обменному курсу покупки доллара США, установленному в обменном пункте (кассе), осуществляющем(ей) покупку, на момент совершения операции выплаты дохода.
В случае предъявления Облигации к досрочному погашению на условиях, изложенных в пункте 18 настоящего документа, сумма неполученного дохода рассчитывается по дату досрочного погашения Облигации включительно.
 - 16. Период начисления дохода по облигации**
Начисление дохода по Облигации осуществляется за период со дня, следующего за днем продажи Банком Облигации, по дату начала погашения Облигации, указанную в пункте 14 настоящего документа, включительно (за исключением случая предъявления Облигации к досрочному погашению). Со дня, следующего за днем истечения срока обращения Облигации, доход не начисляется.
Первый доход по Облигации начисляется со дня, следующего за днем ее продажи Банком, по дату начала выплаты дохода, указанную в пункте 17 настоящего документа, за период начисления дохода (далее – период), в котором была продана Облигация, включительно. Последующие доходы, включая последний, начисляются со дня, следующего за датой начала выплаты дохода за предшествующий период, по дату начала выплаты дохода за данный период (по дату начала погашения Облигации) включительно.
 - 17. Даты выплаты периодически выплачиваемого дохода**
- | ПЕРИОДЫ НАЧИСЛЕНИЯ ДОХОДА | | | |
|---------------------------|----------------|---|---|
| номер периода | начало периода | конец периода, дата начала выплаты дохода | продолжительность периода, календарных дней |
| 1 | 04.08.2015 | 31.01.2016 | 181 |
| 2 | 01.02.2016 | 31.07.2016 | 182 |
| 3 | 01.08.2016 | 15.02.2017 | 199 |
| ИТОГО | | | 562 |

- 18. Условия и порядок досрочного погашения облигаций**
Облигация может быть предъявлена к досрочному погашению, но не ранее дня, следующего за днем истечения двенадцати месяцев со дня ее фактической продажи Банком.
Кроме того, Облигация может быть предъявлена к досрочному погашению в случае несогласия владельца Облигации с заменой обеспечения, осуществляемой по инициативе Банка. В этом случае Облигация может быть предъявлена Банку к досрочному погашению в месячный срок со дня опубликования Банком соответствующей информации на официальном интернет-сайте Банка (<http://belarusbank.by>).
Предъявителю оригинала Облигации выплачивается ее номинальная стоимость и неполученный доход по дату досрочного погашения Облигации включительно (в валюте номинала Облигации). При досрочном погашении Облигации выплата части номинала Облигации и/или части дохода не производится.
В период обращения Облигации Банк может принять решение об аннулировании досрочно погашенных Облигаций и/или Облигаций, не размещенных Банком на момент принятия такого решения. В случае принятия такого решения Банк в установленном порядке письменно уведомляет Регистрирующий орган о необходимости исключения из Государственного реестра ценных бумаг (аннулирования) Облигаций соответствующего выпуска.
 - 19. Порядок погашения облигаций**
Погашение Облигаций осуществляется Банком начиная с 15.02.2017, в отношении лиц, предъявивших оригиналы этих Облигаций к погашению, независимо от сроков обращения собственника или иного законного владельца Облигации.
Погашение Облигаций осуществляет филиалы, центры банковских услуг Банка, структурные подразделения Банка, филиалов, центров банковских услуг, а также ОПЕРУ центрального аппарата Банка ежедневно в течение операционного дня соответствующего учреждения Банка (независимо от места продажи Банком Облигации).
При погашении Облигации предъявителю Облигации – Физическому лицу возмещается номинальная стоимость Облигации, а также уплачиваются все неполученные доходы (в валюте номинала Облигации) наличными денежными средствами либо в безналичном порядке в соответствии с законодательством Республики Беларусь.
 - 20. Порядок обращения облигаций**
Обращение Облигаций осуществляется в соответствии с законодательством Республики Беларусь.
Банк может принимать Облигацию в качестве обеспечения исполнения обязательств физических лиц (залог) или погашения обязательства физических лиц (отступное). Принятие Облигации в качестве отступного осуществляется не ранее дня, следующего за днем истечения двенадцати месяцев со дня ее фактической продажи Банком.
- Первый заместитель Председателя Правления Открытого акционерного общества «Сбергательный банк «Беларусбанк»** Г.С. Господарик
- Главный бухгалтер Открытого акционерного общества «Сбергательный банк «Беларусбанк»** И.П. Лысковская
- Директор Унитарного предприятия по оказанию услуг на рынке ценных бумаг «АСБ БРОКЕР»** В.С. Санкович
- Лицензия на осуществление банковской деятельности № 1 от 24.05.2013, выданная Национальным банком Республики Беларусь. УНП 100325912.

Сучаснікі: ці ўглядаемся мы ў іх?

Назва гэтай выставы нязвыкла немудрагелістая: «Партрэт сучасніка». Для музея сучаснага выяўленчага мастацтва нават вельмі простая. Але пад гэты «партрэт» аддадзена вялікая зала музея — тут размясцілася персанальная выстава мастака Аляксандра Салівончыка. Імя для нас новае. Не дзіва: жыве мастак у нямецкім Дармштаце. Але памятае, што яго станаўленне як мастака пачыналася ў Мінскім мастацкім вучылішчы імя Глебава, куды паступіў юнак з украінскага Новавалынска. Школа мастацтва — гэта як школа жыцця. Калі яна добрая і дае шмат, то ніякім чынам пра гэта не забудзешся, дзе б ні быў. Аляксандр Салівончык пакінуў Беларусь у 1980-х, амаль не выстаўляўся тут. Але гэтая выстава ставіць яго ў лік ачынных мастакоў: паводле таго, што ён стварае, і паводле таго, як.

Ужо на ўваходзе ў залу вы бачыце нейкі неверагодны партрэт. Па-першае, вялізнага памеру, без рамкі, нібыта проста выразаны аднекуль фрагмент. Можна быць частка нейкага калектыўнага партрэта. Гэты вялізны твор адрознівае хочацца разгледзець: цёмныя рысы нейкага старца, яго погляд і зморшчынкі. Сучаснік? Наш?.. Але нешта такое, што расцякаецца па ўсім партрэце, дае зразумець, што ён не літаральны, не канкрэтны. Што тут не чалавек, а чалавечы дух схаваны, але ўлоўны. У цёмным — цёплае, мяккае святло. Светлы фарбуй нібыта мала, а партрэт зацягвае гэтай мяккасцю. Ідзеш далей. І далей у зале партрэт за партрэтам складаюць агульны партрэт. Творы нават без назваў — не трэба. Бо гэта агульны вобраз. Чалавек, які існуе ў часе вельмі супярэчлівым. У часе, які скрываўляе прастору, асобу. Але нешта няўлоўна-чалавечэе прарываецца ўсё роўна, можа быць, скрозь іншае вымярэнне, дзе чалавечэе ўжо не ў модзе, але паспрабуй ад яго пазбавіцца зусім!

— Калі я ўбачыў гэтыя магутныя работы, то спытаў: а дзе творы для мяне? — разважае калекцыянер і супрацоўнік Музея сучаснага выяўленчага мастацтва Андрэй ПЛЯСАНАУ. — Я думаю пра тое, каб гэта за-

— Мяне не дзівіць, што ён пасля вучылішча паехаў у Маскву, — адзначаў старшыня Саюза мастакоў Беларусі Р'гор СІТНІЦА. — Таму што Маскоўскі паліграфічны інстытут — гэта найвышэйшая школа мастацкага густу. Тыя людзі, якія вучыліся ў гэтым слаўным інстытуце, вызначаюцца вельмі цікавым мастацкім бачаннем, неардынарным мысленнем і вельмі тонкім мастацкім густам. Што таксама ёсць у гэтых працах. Сёння ідуць дыскусіі паміж нашымі маладымі «актуальшчыкамі», якія думаюць, што мастацтва не трэба вучыцца, дастаткова заявіць пра сябе як пра мастака. Усё ж трэба вучыцца, таму што невучка відаць ва ўсім, у любой справе. Але я не адмаўляю магчымасці з'яўлення геніяў, якія нідзе не вучыліся, такіх як Пірасмані, як Алена Кіш, Язэп Драздовіч (гэта як у фальклорных спевках: мы можам назваць геніяльня прыкладзі, але іх нельга параўноўваць з сімфанічнай музыкай). Але на гэтай выставе мы бачым прыклад, як можна быць і традыцыйным, і актуальным, і сучасным. Я шчыра радуся гэтай выставе, таму што для сябе зрабіў адкрыццё добрага мастака. Мне

Нешта няўлоўна-чалавечэе прарываецца, можа быць, скрозь іншае вымярэнне, дзе чалавечэе ўжо не ў модзе.

заўсёды ўсё незвычайнае і высокамастацкае хацелася б бачыць у кантэксце нашай нацыянальнай культуры. Урошце яно такім і становіцца. Гэтая выстава заяўляе пра мастака, каб мы пра яго не забыліся, нават калі ён пасля зноў ад'едзе надоўга. Гэта тая з'ява, якая зафіксуецца ў нашым арт-працесе, таму што яна таго варта. І варты мастак, каб сапраўды замацаваць сваё імя ў нашай нацыянальнай мастацкай прасторы. Гэта вельмі хораша, што чалавек, які жыве далёка ад Беларусі, памятае пра сваіх настаўнікаў, якія яго зрабілі мастаком. Гэта высока па-людска.

Пра школу мастацтва і асабіста навучанне Аляксандра Салівончыка гаворка зайшла нездарма. Сваю персанальную выставу ў Мінску, у Музеі сучаснага выяўленчага мастацтва, аўтар прывісціў свайму настаўніку ў Мінскай мастацкай вучэльні імя Глебава Алегу Вікенцьевічу Луцвічу. Чалавек, які фактычна ўвёў у мастацтва. Выстава была задумана і рыхтавалася яшчэ пры жыцці Алега Вікенцьевіча, і настаўнік пра яе ведаў, нават бачыў некаторыя працы для яе паўгода таму. Яго не стала ўжо ў 2015 годзе. Але аўтар не стаў нічога мяняць: засталася прывісці, толькі ўжо ў памяць пра настаўніка і чалавека.

Мастак Аляксандр САЛІВІНЧЫК на адкрыцці не ўтойваў сваіх пачуццяў.

— Мне цяпер вельмі добра. Я зрабіў выставу, якую хацеў. З думкай пра Алега Вікенцьевіча, у памяць пра тыя гады, якія я ў яго вучыўся. Я развіваўся як творца на тым падмуку, што ён заклаў у мяне: гэта прасторавае бачанне, цольнае малюванне. Тое, што было дадзена аднойчы, але на усё жыццё засталася. Калі я нешта раблю, то дзякуючы гэтай. Так, я потым яшчэ шмат вучыўся ў Маскве ці Франкфурце, але скептычна ставіўся да таго, што мне казалі там, я правярць выкладчыкаў па Алегу Вікенцьевічу. Ён быў сапраўды ва ўсім. Я сёння ранкам устаў і пачаў з таго, чаму ён навучыў мяне: зрабіў прабежку. А потым перад адкрыццём выставы яшчэ адну прабежку. Ён рыхтаваў не толькі спецыялістаў, мастакоў, ён хацеў, каб нам па жыцці было не так цяжка. Ён рыхтаваў нас да таго, што быць мастаком — гэта ў гэтым падзвіг. Таму чалавек павінен быць загартаваны і нечы годзі да яго.

Можна, таму што быў такі настаўнік, Аляксандр Салівончык і аказаўся гатовы да рознай працы ў розных

Партрэты вялікіх памераў даюць адчуванне людзей у часе



канцах свету. У 1990-я гады лёс закінуў у ЗША, дзе ён займаўся рэстаўрацыйнымі работамі ў Чыкага. Потым вярнуўся ў Еўропу, у Германію, дзе меў шмат выстаў. Але калі паглядзець на творы, выстаўленыя цяпер у Мінску, то зразумела: радзіма і пачатак нікуды не падзеліся. Яны прывісціліся скрозь адлегласці і нават вымярэнні.

Нават у выставы «Партрэт сучасніка» некалькі вымярэнняў. Адно з іх — на першым паверсе. Тут пануюць людзі. Мудрацы і пакутнікі. Малітоўнікі і тыя, хто ў жыцці аддае перавагу яркім фарбам. Тыя, хто адчувае паветра, і тыя, каму яго не хапае. І паветра, здаецца, можа адчуць: мастак выкарыстоўвае для гэтага не толькі колеры (хоць яна аддае перавагу некаторым з іх), ён стварае фактуры з даламогай фарбай — і прастора сапраўды змяняецца, адкрываючы іншае адчуванне вобразаў. Воў чаму гэта партрэт, хоць іх шмат: партрэт эмоцыі. Яны ўнутры. Але выходзяць вонкі. Бягуць за табой. Соцаць, нібыта вучыцца таго самага першага сустрэтага ля ўваходу старога мурца. І далей — іншае вымярэнне, на другім паверсе. Тут пануюць пейзажы. Быццам размытыя. Так, з колерамі, але і ў іх галоўнае — эмоцыя, якую заклаў аўтар. Эмоцыя, якая нараджаецца ў нашым сучасніку. Пра яго часта разважаюць, як пра чалавека прагматычнага, рацыянальнага, разумовага, які абстрагуюцца да эмацыянальнага пачатку. Нічога падобнага. Прыкладзіце такога на выставу — і ён дасць волю сваім эмоцыям. Так ці інакш абавязкова дасць. Так вельмі ўбачыць рэальны партрэт нашага сучасніка, літаральна ў гэтай зале. І не толькі ў творы, якія месцамі закрываюць сцяну ад столі да падлогі.

Ларыса ЦІМОШЫК

■ Беларусь і свет

«ЗОРНЫЯ ВОЙНЫ» Ў СУПРАВАДЖЭННІ КАПЭЛЫ

Заклучным канцэртам сезона магілёўскай гарадской капэлы дырыжыраваў дыпламат з Венесуэлы

Першы сакратар Пасольства Баліварыянскай Рэспублікі Венесуэла ў Беларусі Херарда Эстрада Марцінес — чалавек рознабаковых інтарэсаў. Але ў першую чаргу ён усё ж такі музыкант, які дырыжыраваў слаўнымі аркестрамі шматлікіх краін свету. Сяброўства з Магілёвам пачалося 5 гадоў таму з міжнароднага фестывалю «Магутны Божа». Праз пэўны час ён прыехаў у горад ужо ў якасці дыпламата з намерам развіваць не толькі культурныя, але і эканамічныя сувязі. Што датычыцца магілёўскай капэлы, то тут завязалася па сапраўднаму братэрскай адносін. Нядаўні канцэрт — агульны праект Херарда Эстрада, гарадской капэлы і непасрэдна яе кіраўніка Сяргея Лішчэні, рэалізаваны пры дапамозе Пасольства Венесуэлы і лаціна-амерыканскага цэнтра культуры імя Сімона Балівара. Для аматараў добрай музыкі ён стаў прыемным сюрпрызам. Ахвотнікаў наведання яго знайшлося столькі, што замест аднаго запланаванага канцэрта прыйшлося даваць два.

Каля дзвюх з паловай гадзін магіляўчане атрымлівалі асалоду ад рытміў хітовых кампазіцый да вядомых мастацкіх і мультыплікацыйных фільмаў. Уражанні ўзмацніў відэарад, зроблены па іх матывах. А калі на экране з'явіліся кадры з «Зорных войнаў», у руках Херарда замест дырыжорскай палачкі з'явілася нешта падобнае на неонавы цацканы меч — накіштат таго, якімі змагаліся героі стужкі. Наогул ён так самааддана працаваў на канцэрце, што, здавалася, сам адчуваў сябе героем кожнага з фільмаў.

— Адзін з маіх любімых — «Жыццё цудоўнае» — там вельмі глыбокі сэнс, — падзяліўся з карэспандэнтам «Звязды» Херарда Эстрада пасля канцэрта. Яго ўвагу час ад часу адцягвалі ўдзячныя глядачы, і ён з уласцівай яму лаціна-амерыканскай экспрэсіўнасцю паспяваў прымаць падзкі, абдымацца з паклоннікамі, фатаграфавана на памяць і працягваць размову. — А было, што я ведаў музыку, а фільм не глядзеў. Таму знаёміўся з ім падчас падрыхтоўкі канцэрта. Адбор вёўся ў першую чаргу па музыцы. А ролікі дзеля таго, каб было зразумела, што адбываецца. Мы хацелі



Херарда шчыры і з музыкантамі, і са сваімі паклоннікамі.

зрабіць прыемнае людзям розных густаў, таму ў праграме ёсць як вельмі энергічныя кампазіцыі, так і спакойныя.

— Ці цяжка сумяшчаць дыпламатычную працу з такімі вольнымі канцэртамі?

— Я працую ў культурнай сферы, арганізую мерапрыемствы па ўсёй Беларусі — канцэрты, выставы... Музыка і дыпламатыя маюць шмат агульнага. Праз музыку можна пазнаёміцца з народамі, лепш пазнаць адно аднаго. Праз музыку можна зрабіць свет лепшым і мацнейшым. Для нас гэтая работа вельмі важная. А ў Магілёве я адчуваю сябе як дома, мне прыемна працаваць з капэлай, у нас вельмі добрая стасункі прафесійнай і чалавечыя, бо яны выдатныя музыканты, працуюць ад усяго сэрца, ад усяй душы. Мне гэта імпануе.

Нэллі ЗІГУЛЯ. Фота аўтара



сталася ў гісторыі Беларусі. Таму што Аляксандр Салівончык — чалавек неверагодны. Нягледзячы на тое, што з ім пасля заканчэння вучылішча імя Глебава ўсё было ў парадку — і рука на месцы, і густ, і вока — ён чамусьці паехаў у Маскву і вучыўся на факультэце кніжнай графікі ў паліграфічным інстытуце. Але і пасля яго заканчэння Аляксандру было мала, ён паехаў у Германію і там яшчэ скончыў мастацкі інстытут «Штэдэль» у Франкфурце-на-Майне. Ён цудоўны мастак, і сёння гэта прадэманстравана.

■ Кінакрокі

ПАЎГАДЗІННАЯ МАЎКЛІВАСЦЬ

Раствараемся разам з камерай

Вечныя, як пошук сэнсу жыцця, пытанні — што такое мастацтва і навошта яно існуе; калі ў яго пераўвасабляецца кіно; што нам могуць даць насычаныя гукамі і эмоцыямі кадры і што — маўклівыя... Цягучыя, мерныя, аскетычныя планы дакументаліста, што фіксуюць жыццё, як хроніка, і пакідаюць пытанні, які цікаўнае дзіця. У конкурсную праграму з адзнакай фільмаў французскага кінафестывалю Cinema du Reel, што праішоў у сакавіку, быў уключаны дакументальны фільм Віктара Асюка «Шчаслівыя людзі». У беларускі — не толькі геаграфічна — кінематограф рэжысёр уключаны трывала. Доўгімі назіраннямі, уважлівай камерай і яе поўным растварэннем у паветры. І нарэшце, эмпатыя і рэфлексія — з чаго мастацтва і пачынаецца.

«Дзень пражылі» — слава Табе, Госпады. Вось і шчаслівыя, праўда? Паесці ёсць — і добра. Гэта ў горадзе, там усё вось гэта... імкнучы там... «Глядзі, гэты дыван купіў, і мне патрэбен дыван. А глядзі, у яго сервіз добры, нямецкі, вось і мне трэба такі». А мне ж не трэба гнацца ні за кім. Я, дзякуй Богу, пражыў дзень — і добра. У туню ж не возьмеш усё гэта...»

Юры і Тамара Байковы яшчэ ў 1989 годзе вырашылі стаць фермерамі, дзеля чаго прадалі кватэру ў Санкт-Пецярбургу і пераехалі на беларускую зямлю. У лесе, далёка ад сацыяльнага кантэксту (што з'яўляецца формай вяртальнай «фабрыкай» для ўсіх нас) яны здзейснілі сваю мару — непрыкметны будынак для сябе і шматлікую жывёлу, што стала іх галоўным клопатам і асяроддзем. Калі гэтае пераклучэн-

Глядзач цягнецца, крочыць за героямі, растае, як туманная дымка, разам з камерай і незарок становіцца назіральнікам, незаўважным прывадам, тайным вокам. Нас, глядзач, няма, камеры таксама, з дымачнай групы не існуе.

не рэжымаў жыцця адбылося, відаць нават па прыкладах — дыван і сервіз, абавязкова нямецкі. Адгукваецца сіну сойдзі савецкага часу — страх перад новым грукатам у дзверы, адліга пакарлівага існавання, перабудова свя-домасці і вечнае прыстаёванне да ўмоў жыцця — выкруціцца, знайсці выйсце чэрагі, фарцой, блатам. Развіццё ў герметычных умовах. Дыван на сцяне, нямецкі сервіз за шклом.



Прайшло дваццаць пяць гадоў — дываны перамясціліся на падлогу, сервізы на любы густ можна лёгка знайсці ў Пціцеры, а для Юрыя і Тамары гэтыя атрыбуты дагэтуль як сведчанне дабрабыту і багацця, адсылкі да мінулага гарадскога жыцця, ад якога яны ўцяклі. Яны і лічаць да гэтых часоў у расійскіх рублях, і за надвор'ем у Пціцеры сочаць.

Але гэта ўсё водгаласы. Немудрагелістая гаспадарка сёння нічым не нагадвае пра тое, што цывілізацыя побач. Адасобленасць, натуральнасць, прастата. І глядзач цягнецца, крочыць за героямі, растае, як туманная дымка, разам з камерай і незарок становіцца назіральнікам, незаўважным прывадам, тайным вокам. Нас, глядзач, няма, камеры таксама, здымачнай групы не існуе. І гэта першы шук, да якога мы спрычынсяемся і які дазваляе нам бачыць гэтае жыццё там, якое яны ёсць. І мы з радасцю бяром у гэтым уздзе.

Юры і Тамара трымаюць вялікую гаспадарку, кормяць жывёлу, кормяцца ад яе. А гэта вечны спіс працы — трэба жывёлу накарміць, сена нарыхтаваць, агарод выпалаць, кароў падаць, выгнаць, дагледзець... бясконца.



Назіраць за гэтым прыемна. Агульны план — Юрыі коціць траву. Буіныя планы — твар, рукі, варушыцца трава. Ціша.

У фільме толькі гукі прыроды і рэдкія чалавечыя галасы тых, хто канчаткова

пад гэты лад мімікыраваў і арганічна ў яго ўлілася — тыя ж прастата і гармонія, ніхто нікому не перашкаджае. «Ох ты, морда», — раздаецца. Амаль поўная бязгучнасць, уласцівая ўвогуле творах Віктара Асюка, важная для ўспрымання фільма, для растварэння глядзача ў паветры, для нейкага магічнага пранікнення ў дзеянне. Глядзі, і валасы зварушчуцца ад ветру, як лісце на дрэвах у кадры.

Гэтая цішыня набывае і асаблівы сюжэтны сэнс, калі мець на ўвазе тыя водгаласы дыवानоў і сервізаў, а дакладней — мінулага, а важней — вялікага горада, у якім канцэнтруюцца шум і галасы людзей. Дзе збіраюцца спрэчкі аб палітыцы, навуковыя тэорыі, тэндэнцыі моды, напрамкі мастацтва, разнастайнасць праяў чалавечай прыроды і чалавечыя адносіны. Супрацістаўленне. Паміж вобразаў жывіцца — прорва.

Сувязь са знешнім светам зведзена да мінімуму. У доме, быццам наумысна далёкім ад паняцця камфорту, дзе-нідзе трапляюцца элементы індустрыяльнага свету (і далей — урбанізацыі, цывілізацыі); звычайныя для нас, яны рэзка ды-

У рэдактарскай анатацыі гаворыцца, што героі быццам сутыкнуліся з беларускай рэалісцю. Можна разгледзець гэта як намёк на тое, што мары Юрыя і Тамары не спраўдзіліся, але хочацца не звяртаць увагі на анатацыю. Бо фільм не пра рэальнасці геаграфіі, а рэальнасці агульначалавечэга развіцця. Недае маячыць урбанізм. Ён стаў сёння надзвычай папулярным у мастацтва. Новы «Квадрат Барэля» з адсылкай да Малевіча. Нафта, чыгунка, трубы, метал, электроніка, мегалісісы — свая эстэтыка. І толькі ж захалення ў дачыненні да ўсёго названага, колькі тэорый аб разбуральнай чалавечай сіле, што выходзіць з-пад нашага кантролю.

Ад чаго ўцяклі героі? Ад незваротнага чалавечэга ўплыву ў стасунках з прыродай? Ці ад атмасферы «саўка» з яго дыванамі на сценах? Ці ўвогуле ад жыцця ў соцыуме, які вымушае нас падладжвацца, мяняцца, прыстаёвацца?

«Жыць дзеля чаго, дзеля ганкі гэтай?» — кажа галоўны герой, маючы на ўвазе тое, што называецца грамадствам спажывання.

...Юры і Тамара перапраўляюцца на лодцы, ідуць упрочкі. На беразе застаецца сабака. Без клекек, мантажу, адным планам пачынае ісці дождж, другі шук гэтага фільма. Самы сөөчасовы, сімвалічны і прыгожы. Сабака пачынае нервавацца і непакойцца за гаспадароў, вые, уважліва ўзіраецца ў кожны рух на тым баку рэчкі.

Непарыўная сувязь з прыродай. Не можа яна расчараваць, сутыкнуцца (з рэальнасцю), разбурыць мары. Таму што ў гэтым свая эстэтыка і свая праўда.

«Не ўтапіўся», — кажа Юрыі, набраўшы вады ў палонцы. На такіх простыя рэчы, якія жыццё і яго каштоўнасці, напласталася ўсё астатняе. Але гэта ў нашым свеце.

Навошта нам патрэбна мастацтва? Каб павольна пакрочыць за персанажамі, зліваць хвіліну цяжкага ўздыху ці радасці ад простых рэчэй, каб перанесці гэта на сваё жыццё. Якія напластаванні з яго варта прыбраць?

Ірэна КАЦЯЛОВІЧ

Сёння будуць танцы!

У мінулую нядзелю ў сталіцы ля ратушы адбыўся цікавы флэшмоб: на плошчы быў усталяваны раяль, на якім кожны ахвотны мог сыграць любімыя ўр'юкі.



Самымі папулярнымі аказаліся Моцарт, Шапэн, Ліст, Мендэльсавы і Рахманінаў. Парадала гасцей і выкананне сучасных матываў: Armin Van Buuren, гурт «Бумбокс», песняроўска «Белавежская пушча» і музыка еўрапейскага кабарэ.

Асабліва ўвагу да інструмента правялі маладыя выканаўцы, увогуле ж у акцыі прынялі ўдзел сорак дзядзей і трыццаць дарослых.

Музычны флэшмоб адбыўся ў рамках праекта «Класіка ля ратушы», заключны вечар якога адбу-

дзецца сёння а дваццатай гадзіне на плошчы Свабоды і будзе прысвечана 250-годдзю з нараджэння Міхаіла Клеафаса Агінскага. На свяце ў стылі касцюмаванага бала XIX стагоддзя можна будзе станцаваць мазурку і паланэз.

Арганізатарамі праекта «Класіка ля ратушы» з'яўляюцца Мінгарвыканкам, фонд «Ідэя», музычны дом «Класіка» і турысцкая кампанія «Віаполь», генеральным партнёрам выступае кампанія Velcom.

Ірэна КАЦЯЛОВІЧ

■ Супрацоўніцтва

СУЧАСНЫЯ ВОБРАЗЫ КРАІНЫ ІЕРОГЛІФАЎ

Адкрываць Кітай у Беларусі магчыма праз культуру

Дагавор аб супрацоўніцтве паміж Канфедэрацыяй творчых саюзаў Беларусі і Асацыяцыяй культуры і мастацтва Кітайскай Народнай Рэспублікі дазволіць павялічыць колькасць культурных мерапрыемстваў у абедзвюх краінах. Гэты дагавор быў падпісаны 31 ліпеня, а ўжо ўвечары адбылося адкрыццё першага мерапрыемства, якое дапамагае беларусам зразумець культуру сучаснага Кітая: прэзентацыя 12-й Нацыянальнай Усекітайскай мастацкай выставы.

Яе арганізатарамі ў Беларусі сталі Беларуска-кітайская канфедэрацыя творчых саюзаў, Кітайская федэрацыя літаратуры і мастацтва, Кітайская асацыяцыя мастацтва. Адкрыць выставу ў галерэі «Ракурс» Нацыянальнай бібліятэкі Беларусі былі запрошаны высокія госці: міністр культуры Рэспублікі Беларусь Барыс Святлоў і Надзвычайны і Паўнамоцны Пасол Кітайскай Народнай Рэспублікі ў Беларусі спадар Цуй Цымін. Спелы на

кітайскай мове падкрэслілі адмысловы каларыт мастацкіх твораў, якія распыаюць пра развіццё сучаснага Кітая.

Пра тое, наколькі старажытна і багата на розныя ўзоры мастацтва культура Кітая, вядома з гісторыі. Так, ёсць традыцыйныя для яе віды, якія сталі брандывымі для гэтай краіны. Але разам з традыцыямі развіваўся і асаблівы погляд на жыццё, што адлюстравана ў выяўленчым мастацтве ўжо ў XX стагоддзі, і гэта было звязана ў тым ліку і з сацыяльнымі зрухамі. Таму ў 1949 годзе была заснавана Усекітайская мастацкая выстава — своеасаблівы агляд дасягненняў у галіне мастацтва за пяць гадоў (мэнавіта з такой перыядычнасцю выставы адбываюцца). Нам паказалі 23 творы, адзначаныя прэміямі на апошняй 12-й Усекітайскай мастацкай выставе, гэтыя значыць, мы бачым мастацтва Кітая ўжо XXI стагоддзі і можам меркаваць пра яго узровень.

Ларыса ЦІМОШЫК

■ Шлях да чытача

Аксана ЧЫЧКО:

«Прыхільнікі друкаванай прэсы былі і заўсёды будуць!»

«Белпошта» кожнае паўгоддзе праводзіць падпіску на друкаваныя сродкі масавай інфармацыі. Што чытачоў будаваць, як выбіраць выданні, ведаем ад начальніка ўпраўлення распаўсюджвання друкаваных СМІ прадпрыемства «Белпошта» Аксаны Чычко.

— Аксана Мікалаеўна, з чаго пачынаецца падрыхтоўка да падпісной кампаніі?

— Калі коратка, з фарміравання падпісных каталогаў. Інфармацыя больш чым па 1200 назвах выданняў. Рэдакцыя па нашай просьбе афармляе адпаведныя пакеці дакументаў, мы разлічваем падпісныя кошты, фармуем і выпускаем каталогі. У кожную падпісную кампанію іх пяць відаў, агульны наклад — больш за 33 тысячы асобнікаў, якія рассылаюцца ва ўсе аддзяленні паштовай сувязі, у тым ліку і перасоўныя. Каталогамі забяспечваюцца ўсе паштальёны, грамадзянскія распаўсюджвальнікі, а таксама буйныя карпаратыўныя кліенты.

Ва ўсіх аб'ектах паштовай сувязі афармляюцца «куткі падпісчыка», дзе размяшчаюцца падрабязная інфармацыя па падпісцы: тэрміны правядзення, каталогі, рэклама, падшыўкі выданняў... Паралельна праводзіцца актыўная праца з падпісчыкамі.

У кожнай падпісной кампаніі бярэ ўдзел увесь шматтысячны калектыў нашых прадпрыемстваў, які можна параўнаць з вуллем. У якасці прыкладу хочацца прывесці Гродзенскі філіял, у якім на прыёме падпіскі шчыруе не толькі увесь калектыў, але і сам дырэктар паказвае прыклад.

Але ж найбольшая праца тут за паштальёнамі, якія нібы злучальныя нітка паміж рэдакцыямі СМІ і іх чытачамі.

— Якім чынам беларусы часцей за ўсё афармляюць падпіску?

— Больш за палову ўсіх падпісных тыражаў афармляюць паштальёны на даму. Апроч таго, на працягу многіх гадоў мы паспяхова практыкуем правядзенне падпіскі з дапамогай грамадскіх распаўсюджваль-

нікаў, якія на платнай аснове працуюць у працоўных калектывах.

Што тычыцца спосабаў афармлення падпіскі, то тут ёсць выбар. Людзі занятыя могуць азнаёміцца з падпіснымі каталогамі і аформіць падпіску на нашым сайце, а таксама па прычысле самаабслугоўвання з дапамогай плацежна-даведачных тэрміналаў.

— Ці назіраецца тэндэнцыя да зніжэння колькасці падпісных экзэмпляраў на фоне з'яўлення электронных версій выданняў?

— Зніжэнне рынку друкаванай прэсы — тэндэнцыя агульнасусветная, наша краіна не выключэнне. Прычыны змяншэння падпісных тыражаў друкаваных сродкаў СМІ звязаны з многімі фактарамі. Асноўная, на мой погляд, сапраўды заключаецца ў інтэнсіўным развіцці тэхналогій, якія дазваляюць у любы зручны час дома, у офісе, у дарозе атрымаць бясплатны доступ да неабмежаванага інфармацыйнага рэсурсу праз інтэрнет. Аднак я не падзяляю пэсімізм некаторых замежных калег аб знікненні газет і часопісаў: прыхільнікі друкаванай прэсы былі і будуць заўсёды.

— Цікава, якім СМІ аддаюць перавагу жыхары Мінска і рэгіёнаў?

— Адрозна скажу, што на Мінск прыпадае каля 10% усіх падпісных тыражаў. Калі браць па ўдзельнай вазе, то ў цэлым па краіне больш за 40% у агульным падпісным тыражы займаюць рэспубліканскія газеты крыху больш за 30% — рэспубліканскія часопісы. На месцах карыстаюцца папулярнасцю раённыя газеты, іх удзельная вага займае 18—20% у агульным падпісным тыражы. У той жа час у сталіцы ўдзельная вага рэспубліканскіх газет і часопісаў вышэй, чым у рэгіёнах: 56% займаюць газеты і 40% часопісы.

Тэматыка выданняў, якія выліваюцца беларусы, вельмі разнастайная. Так званыя юрыдычныя асобы (арганізацыі, прадпрыемствы) у асноўным выліваюцца грамадска-палітычныя і дзелавыя выданні, цікава фізічных асоб значна шырэйшая. Гэта выданні грамадска-палітычнага характару, для вольнага часу, кулінарныя, пра прысуджэнні гаспадарцы, выданні для жанчын і многія іншыя.

Дзіяна СЕРАДЗЮК. seradzyuk@zviazda.by

■ 3 першых вуснаў

ДЛЯ ЧАГО ПАТРЭБЕН ПАШТАМАТ?

«Белпошта» рыхтуецца запусціць новыя сэрвісы

Шлях пасылак хутка можна будзе не толькі адсочваць, але і атрымліваць SMS-паведамленні пры іх дастаўцы. Тавары, якія перасылаюцца поштай, стане магчыма паглядзець дэкларацыю, не выходзячы з дому, а некаторыя адпраўленыя можна будзе атрымліваць у любы час сутак. Пра гэтыя і іншыя навіцы ў галіне сувязі «Звяздзе» расказала генеральны дырэктар РУП «Белпошта» Ірына САКСОНАВА.

— Месяц таму ў Мінску прайшла рэгіянальная канферэнцыя па Стамбульскай сусветнай паштовай стратэгіі. Якія вынікі яна прынесла для «Белпошты» і ці можна ўжо казаць пра рэалізацыю некаторых яе праектаў у Беларусі?

— На Мінскай рэгіянальнай канферэнцыі абмяркоўваліся пытанні стратэгічнага развіцця пошты на перыяд 2017 — 2020 гадоў, таму гаварыць пра рэалізацыю праектаў пакуль рана. Аднак былі вырашаныя агульныя напрамкі і прыярытэты развіцця, што дало магчымасць краінам перайсці непасрэдна да не менш важнага пытання — пачатку падрыхтоўкі да 26-га Сусветнага паштовага кангрэса, які адбудзецца ў Стамбуле (Турцыя) у наступным годзе. Трэба падрыхтаваць прапановы па змяненні або дапаўненні ў дзейныя акты СПС, вывучыць і вырашаць пазіцыю па прапановах іншых краін для таго, каб у час Кангрэсу прагаласавалі «за» ці «супраць». А пытанні тычыцца і агульных правіл па міжнароднай пошце, і разлікаў за яе апрацоўку, перавозку, дастаўку, і інш.

— Генеральны дырэктар Міжнароднага бюро СПС Бішар Хусейн быў уражаны развіццём паштовай сувязі ў Беларусі. Ці падштурхнула такую ацэнку да ўзмацнення міжнароднага супрацоўніцтва ў галіне пошты?

— Высокая ацэнка нашай працы генеральным дырэктарам МБ СПС — гэта своеасабліва матывацыя да новых крокаў і вышэй для ўсяго калектыву беларускай пошты. Што датычыцца міжнароднага супрацоўніцтва, ха-чу зазначыць, што яно адбываецца ў межах членства ў СПС, такім чынам 192 краіны (сярод якіх і Рэспубліка Беларусь) супрацоўнічаюць і ствараюць адзіную сусветную паштовую сетку. У рэгіянальным супрацоўніцтве «Белпошта» ўдзельнічае ў Рэгіянальнай садружнасці ў галіне сувязі (РСС), членамі якой з'яўляюцца краіны СНД, а таксама ў Асацыяцыі еўрапейскіх паштовых аператараў PostEurop. У межах гэтага супрацоўніцтва рэалізуем шэраг сумесных праектаў па паштовай бяспецы, якасці, планах напрамку пошты і іншых.

— Ці былі вырашаныя адзіныя міжнародныя паштовыя прыярытэты і стандарты, пра якія вы казалі падчас канферэнцыі?

— Прыярытэты вырашаны, але канчаткова яны будуць абмеркаваны і прыняты



на 26-м Сусветным паштовым кангрэсе. Пакуль на стратэгічнай канферэнцыі прынята Мінская дэкларацыя, у якой вызначаны наступныя рэгіянальныя прыярытэты і напрамкі супрацоўніцтва: павышэнне эфектыўнасці дзейнасці і развіццё электроннай камерцыі, развіццё фінансавых паслуг, развіццё паштовага сектара, электронныя паслугі і дыверсіфікацыя (пашырэнне асартымэнту). — Аўт., устойлівае развіццё і інклюзіўны падыход.

— Ірына Ігнатаўна, якія навіцы прыйдучы ў сістэму «Белпошты» ў найбліжэйшы час?

— Гэта для нас цяпер прыярытэт нумар 1. На павышэнне якасці паслуг і пашырэнне асартымэнту будзе накіраваны цэлы шэраг мерапрыемстваў, якія закрануць работу паштовага персанала, якасць і культуру абслугоўвання, аптымізацыю сістэмы лагістыкі для скарачэння часу дастаўкі, пашырэнне часовай межы дастаўкі. Дзейныя паслугі будуць дапаўняцца новымі сэрвісамі. Напрыклад, сістэма адсочвання адпраўленай дапоўніцца магчымасцю атрымліваць SMS-паведамленне, сумесна з Дзяржаўным мытным камітэтам і СПС вядзецца распрацоўка праекта па папярэдняй электроннай дэкларацыі тавараў, якія перасылаюцца ў паштовыя адпраўленні. Да канца года ў аддзяленнях паштовай сувязі краіны будуць дзейнічаць больш за 1050 плацежна-даведачных тэрміналаў — гэта дасць магчымасць атрымаць цэлы шэраг паслуг, не звяртаючыся да апэратара.

Для аматараў атрымліваць паслугі самастойна сёлетня ў аддзяленнях сувязі ўстаноўлена 40 адзінак абсталявання, на якіх кліент самастойна зможа аформіць, аплаціць і адправіць заказную карэспандэнцыю вагой да 2-х кілаграмаў. Для тых жа, хто пазна працуе і хоча атрымаць пасылку або дробны пакет, з'явіцца 20 паштаматаў. Іх плануем размяс-

ціць на вуліцах, каб забяспечыць доступ на працягу ўсіх сутак. Паштаматы будуць таксама забяспечаны абсталяваннем для прыёму плацяжоў, афармлення падпіскі на газеты і часопісы, атрымання шэрагу іншых паслуг. Пэралічанае абсталяванне будзе працаваць пакуль толькі ў Мінску, але ўжо ў наступным годзе плануем закупаць яго і для рэгіёнаў.

— «Белпошта» цяпер актыўна развівае сваю інтэрнэт-краму. Наколькі яна папулярная ў спажывцоў і ці могуць замаўляць у ёй рэчы замежнікі?

— У нашай паштовай інтэрнэт-краме прадстаўлены тавары толькі айчынных вытворцаў (цяпер іх больш як 150). Пра папулярнасць у кліентаў сведчыць тое, што за апошні месяц мы адправілі больш за 5 тысяч пасылак з заказаным таварам. Попыт самы разнастайны: ад бытавой тэхнікі, камплектаў пасцельнай бялізны, фіранак, набораў ручнікоў — да пастак і касметыкі. Як той казаў, на любы густ. Грамадзяне з замежных краін таксама могуць заказваць нашы тавары, каб атрымаць іх пасля па пошце. Але каб гэта развілася, трэба яшчэ папрацаваць. Дарэчы, у гэтым кірунку мы будзем працаваць у пилотным праекце СПС, які называецца «Спрощаны экспарт».

— Многія турысты любяць адпраўляць дамоў паштоўкі з месцаў, дзе яны пабывалі. Такое ёсць у многіх краінах, ведаю, што і ў Беларусі... А наогул, ці ўсе значныя турыстычныя аб'екты ў Беларусі абсталяваны кіёскамі і паштовымі скрынямі, і як у гэтым кірунку плануе развівацца «Белпошта»?

— Мы стараемся выпускаць маркі і паштоўкі, паказваць на іх усё характэрнае і багацце нашай беларускай прыроды, культуры, архітэктуры, гісторыі. Апошнім часам вельмі папулярным стаў посткросінг — міжнародны online-праект, мэтай якога з'яўляецца абмен паштовымі карткамі і маркамі паміж людзьмі з розных куткоў планеты. Посткросінг быў прыдуман для тых, хто аддае перавагу адпраўцы і атрымання сапраўднага ліста ці паштоўкі, а не пералісцы па інтэрнэце. З 2005 года масавы рух аб'яднаў жыхароў з 230 краін свету. Беларусь далучылася да посткросінга ў 2008 годзе. Наша краіна ўваходзіць у дзясятку лідараў па колькасці зарэгістраваных карыстальнікаў і колькасці адпраўленняў і займае 6-е месца ў сусветным рэйтынгу! «Белпошта» актыўна падтрымлівае гэты рух: з 2009 года выраблена больш за 500 сюжэтаў паштовых карткаў розных тэматык: «Беларусь», «Фаўна і флора Беларусі», «Беларуская народная адзенне», «Беларускія рамесніцтва», «Святыя і абрады беларусаў», «Мастацтва», «Дзіцячыя малюнкі» і г. д.

А адносна паштовых скрынак, то іх дастаткова — больш за 13,5 тысячы па ўсёй краіне і, вядома ж, у знакавых месцах. Дзіяна СЕРАДЗЮК. seradzyuk@zviazda.by

■ Бліжэй да людзей

НЕ ВЫХОДЗЯЧЫ З ДОМУ

Апошнім часам інтэрнэт-крамы сталі надзвычай папулярнымі. Часам яны пераганяюць канкурэнтаў, якія займаюцца, так бы мовіць, звычайным, стацыянарным гандлем.

— Інтэрнэт-крама Рэспубліканскага ўнітарнага прадпрыемства «Белпошта» змяшчае тавары звыш ста айчынных вытворцаў, у тым ліку і вытворцаў Мінскай вобласці. Купіць тут можна інвентар для саду і агарода, бытавую тэхніку, адзенне, абутак, посуд, а таксама азнаёміцца з водкумі іншых пакульнікоў. — Расказала дырэктар Мінскага філіяла РУП «Белпошта» Жанна ШАБЕКА. — Дадаткова распрацаваны і папярковы каталог, які можна паглядзець у аддзяленнях сувязі, узяць дадому, каб вывучыць, нешта абмеркаваць. Нашы кліенты-пакульнікі могуць зацікавіць не толькі якасць тавараў, але і даступныя цаны. Сёлетня вырабы адкрытых акцыянерных таварыстваў «Світанак», «Купалінка», закрытага акцыянернага таварыства «Калінка» рэалізуюцца з 10-працэнтнай зніжкай.

Такім чынам паштавікі Мінскай вобласці дапамагаюць у працоўнай беларускай прадукцыі, разам з вытворцамі паштараў і абнаўляюць асартымент у краме. Пры гэтым гарантыянае абслугоўванне нічым не адрозніваецца ад умоў абслугоўвання ў звычайных гандлёвых пунктах. — Для афармлення заказаў у паштовай інтэрнэт-краме shop.belpost.by неабходна выбраць тавар, увесці адрасныя звесткі і пазначыць месца атрымання пасылкі — у аддзяленні сувязі або дома, — канстатуе начальнік аддзела маркетингу і прасоўвання паслуг Валіяціна ЕСІПОВІЧ. — Пры заказе на суму больш як 300 тыс. рублёў перасылка тавараў ажыццяўляецца бясплатна. Кошт дастаўкі паскоранай поштай EMS на дом — 60 тыс. рублёў. Калі заказ цягне на 500 тыс. рублёў, то дастаўка бясплатная. З пакульнікоў не бярыцца перадаплата, разлік адбываецца пры ўрачунні заказу...

Татцяна ЛАЗОВСКАЯ. lazovskaya@zviazda.by

З ВОДАРАМ КАВЫ...

На Гомельшчыне беларускія газеты і часопісы можна купіць у кавярні або прыдарожнай краме.

Дырэктар Гомельскага філіяла РУП «Белпошта» Галіна ЦЯРЭ-ШЧАНКА расказала, што з аб'ектамі прыдарожнага сэрвісу заключаны дагаворы, згодна з якімі яны бяруць на рэалізацыю паштовую прадукцыю і прапануюць яе гасцям нашай вобласці.

— У першую чаргу гэта нашы беларускія газеты і часопісы, а таксама латарэйныя білеты, маркі... Увогуле трэба адзначыць, што ў замежных гасцей вялікі попыт на карыстацкае філіяльнае. Калі арганізоўваецца вязыны гандаль дзе-небудзь на святах, да нашых пунктаў даволі часта падыходзяць замежнікі і набываюць нашы айчыныя маркі на мільёны беларускіх рублёў. Такія пакульнікі нас, зразумела ж, радуюць.

Вельмі любяць нашы маркі кітайцы. Магчыма, гэта звязана з тым, што на тэрыторыі Гомельшчыны цяпер працуе шмат грамадзян з Паднябеснай.

Ірына АСТАШКЕВІЧ. astashkevich@zviazda.by

■ На добры ўспамін

«І Я ТАМ БЫЎ!»

Як пошта папулярлізуе нашу краіну і яе славатасці

Гродзеншчына — вобласць памежная, што ўлічваецца ў сваёй працы і паштавікі. На кожным пагранперажодзе («Брузгі», «Прывалка», «Каменны Лог», «Беняконі» і іншыя) змешчана інфармацыя аб месцазнаходжанні найбліжэйшага аддзялення паштовай сувязі: якія паслугі там аказваюцца, што можна набыць і г.д. Ёсць таксама паштовыя «фішкі», скіраваныя на павышэнне турыстычнай прывабнасці заходняга рэгіёна Беларусі і выкарыстанне сучасных спосабаў абслугоўвання кліентаў.

ПРЫВІТАННЕ З КАЛОЖЫ

У славу помніку беларускага дойдліства XII стагоддзя — Свята-Барыса-Глебскай (Каложскай) царкве, якую наведвае шмат турыстаў з нашай краіны і з-за мяжы, паўтара года таму стварылі, так бы мовіць, паштовыя міні-аддзяленне. Гэта была сумесная ініцыятыва **настаяцель храма, протаіерэя Аляксандра БАЛОН-НІКАВА і дырэктара Гродзенскага філіяла РУП «Белпошта» Івана ПРАТАСЕВІЧА.**

У чым сэнс ідэі? У будынку царквы ўстаноўвалі стылізаваную паштовую скрыню, вырабілі па некалькі відаў канвертаў і паштовак з выявай Каложы, а таксама прывесчаных Калядам і Вялікадню. Усё гэта можна набыць у храмавым кіёску, нешта напісаць і проста з царквы накіраваць паштоўку па любым адрасе ў Беларусі ці замежжы. Ёсць спецыяльныя паштовыя штэмпелі (зноў жа з выявай Свята-Барыса-Глебскай царквы) для гашэння марак на канверце ці паштоўцы, прычым з адпаведнай датай. Можна тут жа скарыстацца паштовай скрыняй альбо ўзяць канверт, паштоўку з сабой на памяць аб наведванні славацкага помніка гісторыка-культурнай спадчыны.

ПОШТА І... ВЕЛАСІПЕД

Пункт паштовай сувязі ў раёне шлоза «Дамброўка» на Аўгустоўскім канале ў летні перыяд працуе другі год. Ён адрозніваецца ад турыстаў, так і на жыхароў блізкіх населеных пунктаў, і па спектры паслуг нічым не аступае пошце ў горадзе. Напрыклад, там прымуць камунальныя і іншыя плацяжы,



Настаяцель Свята-Барыса-Глебскай (Каложскай) царквы, протаіерэй Аляксандр БАЛОННІКАЎ і дырэктар Гродзенскага філіяла «Белпошты» Іван ПРАТАСЕВІЧ арганізавалі ў храме паштовае міні-аддзяленне.

любячы паштовыя адпраўленні, прадаць газеты і часопісы...

І тут, і ў іншых аддзяленнях паштовай сувязі дзякуючы супрацоўніцтву з рамеснікамі ёсць шырокі выбар сувеніраў: талерак, магнітаў, кубкаў з выявамі аб'ектаў, але і нейкіх вёсчак.

Тут жа — лянныя сурвэткі з выявай герба таго ці іншага раёнцэнтра.

Сёлетня на базе «аўгустоўскага» паштовага пункта, дзе працуе апэратар Ірына КАСПЯРОВІЧ, па просьбе адпачывальнікаў арганізавалі нават праект веласіпеду (зноў жа з выявай Свята-Барыса-Глебскай царквы) для гашэння марак на канверце ці паштоўцы, прычым з адпаведнай датай. Можна тут жа скарыстацца паштовай скрыняй альбо ўзяць канверт, паштоўку з сабой на памяць аб наведванні славацкага помніка гісторыка-культурнай спадчыны.

Барыс ПРАКОПЧЫК. prakopchik@zviazda.by

тыя, хто збіраецца ў госці да сваіх замежных сваякоў або сяброў, а таксама шматлікія турысты.

Дарэчы, «Паштовае крама» прапануе шырокі асартымент беларускіх і ўласна брэсцкіх сувеніраў: арыгінальныя магнітаў на халадзільнік, гліняныя талерак, саламяныя кошыкы... Можна тут набыць і арыгінальныя паштоўкі з кравідамі старога горада, у тым ліку ручной работы ад брэсцкіх майстрав. А таксама — паставіць на ліст або паштоўку эксклюзіўны адбітак календарнага паштовага штэмпеля з выявай Брэсцкай крэпасці.

— Мы не стайм на месцы, пастаянна заключаем дагаворы з новымі таленавітымі рамеснікамі, — працягвае Валіяціна Мікалаеўна. — Улічваючы ўсе пажаданні кліентаў, разам з «Белпоштай» запланаваны да выпуску новыя вялікія альбомы паштовак з выяваў Брэста на трох мовах: беларускай, рускай і англійскай. Іншымі словамі, развіваючы новыя паслугі і тэхналогіі ў абслугоўванні кліентаў, мы не забываем і пра мінулае.

Надзея ДРЫЛА. dryla@zviazda.by

ЗУСІМ ПОБАЧ

У Віцебску ў новым спальным мікрараёне адкрыліся новае паштовае аддзяленне, трыццатае па ліку ў абласным цэнтры.

— Аддзяленне сувязі № 36 знаходзіцца на першым паверсе жылога дома № 32 па вуліцы Багатырова. Раней многія жыхары некалькіх мікрараёнаў, вядомых пад назвай «Білева», абслугоўваліся ў аддзяленні сувязі № 38 на Маскоўскай праспекце... Цяпер яны на канвертах пішуць індэкс 210036.

Былы вёска Білева пачалі забудоваць гадоў 10 таму. Вядома, адрозна не было магчыма забяспечыць «Білева-1», «Білева-2» і гэтак далей усімі выгодамі. Але паэтапна ў «спальных мікрараёнах» здавалі пад ключ крамы, установы адукацыі, банкі... І вось нядаўна добрай навіной стала адкрыццё аддзялення паштовай сувязі.

— Новае аддзяленне стала сапраўды цудоўным падарункам для людзей. Яно адпавядае перадавым стандартам, — адзначыў дырэктар Віцебскага філіяла «Белпошты» Сяргей МАКСАК.

— У спальным мікраёне «Білева» жывуць дзясяткі тысяч чалавек. Большасць з іх — шматдзетныя і маладыя сем'і, — распавядае «Звяздзе» намеснік дырэктара Віцебскага філіяла РУП «Белпошта» Кацярына ЗІНКЕВІЧ.

Наведвальнікі пошты падкрэслілі, што вельмі зручная сістэма электроннай чаргі. Такой няма нават на цэнтральным паштовым аддзяленні. У выніку на атрыманне пенсіі затрачываецца мінімум часу.

Цяпер жылцам у новых спальных мікрараёнах не трэба траціць дадатковы час, каб атрымаць разнастайныя паштовыя паслугі... Іх пошта — у крокавай даступнасці.

Аляксандр ПУКШАНСКІ. pukshanski@zviazda.by

ЭКСКЛЮЗІЎ ДЛЯ ТУРЫСТА

Госці нядаўняга свята сярэднявечнай культуры «Рыцарскі фэст» (я яго наведвалі каля 15 тысяч чалавек, у тым ліку з Расіі і Украіны) змаглі не толькі пабачыць шмат розных цікавых мерапрыемстваў, але і набыць эксклюзіўныя паштоўкі з выявамі беларускага Суздаль, які яшчэ называюць Мсціслаў. Прыгожыя паштоўкі з выявамі храму старажытнага горада і яго наваколля зроблены па ініцыятыве Магілёўскага філіяла РУП «Белпошта».

— Мы спецыяльна імкнуліся паспець да свята, каб нашымі паслугамі змагла скарыстацца яна мага больша колькасць людзей, — адзначыла намеснік дырэктара Магілёўскага філіяла Галіна МАРЧАНКА. — Акрамя паштовак з выявамі Мсціслава, свет убачыла серыя паштовак пра Магілёў.

Попытам у турыстаў карыстацка яшчэ і паштовае крама, якая працуе ў сценях 30-га аддзялення сувязі ў цэнтры горада. Там вельмі шырокі выбар розных паштовак, канвертаў першага дня, марак, мастацкіх паштовак для аматараў філакартыі.

А летась на базе Магілёўскага філіяла працаваў пакуль што адзіны ў Беларусі лагістычны цэнтр, які значна палепшыў працу саміх паштавікоў і павысіў якасць абслугоўвання карпаратыўных кліентаў. Для іх аж на суткі паскорылася адпраўка ўсіх відаў паштовых адпраўленняў, у тым ліку і за межы краіны.

Нэллі ЗІГУЛЯ. zigulya@zviazda.by

Утерянные бланки квитанций формы 1-СУ серии КС №8690155, № 8690885, страховых листов формы 2РН серии КЕН №0036251, формы 2П1, 2РН серии КЕ №0082034 считать недействительными.

ИЗВЕЩЕНИЕ ОБ ОТКРЫТОМ АУКЦИОНЕ ПО ПРОДАЖЕ ИМУЩЕСТВА

Организатор аукциона и продавец имущества: «Дорожно-строительное управление № 1, г. Рогачев», ул. Генерала Петровского, 1, т. 8 (023339) 2-55-37.

Аукцион проводится 31 августа 2015 года в 13.00 по адресу: г. Рогачев, ул. Генерала Петровского, 1, актовый зал (3-й этаж).

Для участия в аукционе предоставляются: 1. Заявление на участие в аукционе и соглашение о правах и обязанностях стороны в процессе подготовки и проведения аукциона...

ИНФОРМАЦИЯ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА

по продаже земельных участков в частную собственность для строительства и обслуживания многоквартирных жилых домов

Table with 2 columns: LOT №1 and LOT №3. Each lot contains details about the land plot, location, area, and terms of the auction.

УП «МИНСКИЙ ГОРОДСКОЙ ЦЕНТР НЕДВИЖИМОСТИ»

2 сентября 2015 г. проводит открытый аукцион № 16-А-15 на право заключения договора аренды земельного участка в г. Минске

Вид аукциона: открытый (на повышение начальной цены). Предмет аукциона: право заключения договора аренды земельного участка.

Table with 9 columns: No. of lots, location, cadastral number, area, starting price, sum of bids, expenses, etc.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ТОРГОВ С УСЛОВИЯМИ ПО ПРОДАЖЕ КВАРТИР

07 сентября 2015 года. Торгов с условиями по продаже квартир, принадлежащих ОАО «МАПИД».

Table with 4 columns: No, characteristics and location of the property, starting price, and bid size.

Продавец имущества: ОАО «МАПИД», ул. П. Люкембург, 205, 220036, г. Минск.

Организатор торгов: УП «Минский городской центр недвижимости», ул. К. Маркса, 39, к. 10, 220030, г. Минск.

Условия торгов: победитель торгов (покупатель) оплачивает вознаграждение за организацию и проведение торгов...

Торги проводятся в соответствии со ст.ст. 417, 418 Гражданского кодекса Республики Беларусь и порядком проведения аукциона по продаже имущества...

Участие в торгах допускаются юридические и физические лица, внесшие задаток и заключившие соглашение с организатором торгов...

Заявление на участие в аукционе (по форме, установленной организатором торгов); заявление об ознакомлении с документами...

Задаток (задатки) перечисляется на расчетный счет УП «Минский городской центр недвижимости» №3012104971019 в региональной дирекции №700 ОАО «БПС-Сбербанк»...

Торги проводятся в форме открытого аукциона с условиями на повышение начальной цены.

В процессе торгов начальная цена повышается аукционистом до тех пор, пока только один участник согласится приобрести предмет торгов.

Данный участник объявляется победителем торгов, а наивысшая цена (цена продажи) фиксируется в протоколе о результатах торгов.

В случае, если торги признаны несостоявшимися в силу того, что заявление на участие в них подано только одним участником...

Договор купли-продажи между продавцом и победителем торгов (покупателем) заключается в течение 10 рабочих дней со дня проведения торгов...

Расходы, связанные с государственной регистрацией договора купли-продажи и основанного на нем перехода права собственности...

Торги проводятся 07 сентября 2015 года в 15.00 по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, зал аукциона.

По вопросу ознакомления с продаваемым имуществом следует обращаться по телефону: 207-19-15.

Телефоны для справок: (017)327-48-36 (УП «Минский городской центр недвижимости»); (017)207-19-15 (ОАО «МАПИД»).

представителем гражданина или индивидуального предпринимателя – нотариально удостоверенная доверенность;

представителем или уполномоченным должностным лицом юридического лица Республики Беларусь – доверенность, выданная юридическим лицом...

Условия, предусмотренные в решениях Мингорисполкома в отношении всех земельных участков:

проектирование и строительство объекта вест в границах предоставленного земельного участка с учетом технических условий на инженерно-техническое обеспечение объекта и заключений согласующих организаций;

до ввода объекта в эксплуатацию выполнить в соответствии с разработанным проектом комплексное благоустройство территории;

в месячный срок с даты государственной регистрации прав и ограничений (обременений) прав на представлений земельный участок приступить к разработке проектно-сметной документации;

не позднее 2 лет со дня утверждения акта выбора места размещения земельного участка для строительства объекта, разработать и утвердить в установленном порядке проектно-сметную документацию на строительство объекта в полном объеме;

обеспечить пользование предоставленным земельным участком в соответствии с целевым назначением и условиями его предоставления.

Аукцион состоится 2 сентября 2015 г. в 16.00 по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, зал аукциона.

Участниками аукциона могут быть граждане, юридические лица или индивидуальные предприниматели.

При подаче документов на участие в аукционе граждане, представители граждан, индивидуальные предприниматели и юридических лиц, уполномоченные должностные лица юридических лиц...

Прием документов, консультации по вопросам участия в аукционе и ознакомления с имеющейся документацией осуществляются по адресу: г. Минск, ул. К.Маркса, 39, каб. № 6, с 3 августа 2015 г. по 27 августа 2015 г. включительно в рабочие дни с 09.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00 по пятницам до 16.45.

Торги в отношении каждого земельного участка проводятся при условии наличия не менее двух участников. Победителем торгов по каждому предмету аукциона признается участник, предложивший наиболее высокую цену.

Победитель аукциона либо единственный участник несостоявшегося аукциона, выразивший согласие на приобретение земельного участка по начальной цене, увеличенной на 5%, в течение 10 рабочих дней со дня утверждения протокола о результатах аукциона...

Победитель аукциона либо единственный участник несостоявшегося аукциона, выразивший согласие на приобретение земельного участка по начальной цене, увеличенной на 5%, в течение 10 рабочих дней со дня утверждения протокола о результатах аукциона...

дополнительно представляется: гражданином – копия документа, содержащего его идентификационные сведения, без нотариального засвидетельствования;

индивидуальным предпринимателем – копия свидетельства о государственной регистрации индивидуального предпринимателя без нотариального засвидетельствования;

В суд Гомельского района Гомельской области поступило заявление о признании безвестно отсутствующим гражданина ПАПТИНА Артема Николаевича, 29.07.1976 года рождения, уроженца г. Петропавловск Северо-Кавказской области Казахстана, проживающего до октября 2010 года по адресу: Хойникский район, деревня Октябрь, 21.

Просьба ко всем гражданам и юридическим лицам сообщить в суд Гомельского района Гомельской области имеющиеся сведения о ПАПТИНЕ А.Н. в течение 2 месяцев с момента публикации.

ИЗВЕЩЕНИЕ ОБ ОТКРЫТОМ АУКЦИОНЕ по продаже в частную собственность гражданам Республики Беларусь земельных участков для строительства и обслуживания многоквартирных жилых домов

Организатор аукциона – Валавечский сельский исполнительный комитет

Table with 6 columns: location, area, starting price, bid size, and terms of the auction for lots 1, 2, 3, and 4.

1. Аукцион состоится 03 сентября 2015 года в здании сельского исполнительного комитета по адресу: Минская область, Червенский район, аг. Валавечи, ул. Минская, 15. Начало аукциона в 12.00.

2. Шаг аукциона с начальной цене земельного участка составляет 5%.

3. Для участия в аукционе граждане предоставляют в комиссию по проведению аукционов заявление; копию заверенного банком платежного документа о внесении задатка; документ, удостоверяющий личность (паспорт) покупателя или его доверенного лица; доверенность, удостоверенную нотариально (в случае, если на аукционе интересы покупателя представляет это лицо).

4. Сумма задатка перечисляется в срок до 01 сентября 2015 года на счет 3600632022731 Валавечского сельского исполнительного комитета в ЦБУ № 627 филиала № 500 – МУ ОАО «АСБ Беларусбанк» г. Червень, МФО 153001601, УНП 600537220, назначение платежа 04901.

5. Заявления на участие в аукционе принимаются с момента размещения извещения о проведении аукциона в средствах массовой информации. Время работы в будние дни 08.00-13.00 и 14.00-17.00, в субботу 08.00-13.00 по адресу: Минская область, Червенский район, аг. Валавечи, ул. Минская, 15, сельсовет.

Прием заявлений заканчивается 01 сентября 2015 года в 17.00. Контактные телефоны: (8-01714) 47 352, 47 319, 24072, (МТС) 8 029 863 44 09.

ИЗВЕЩЕНИЕ ОБ ОТКРЫТОМ АУКЦИОНЕ по продаже объектов недвижимости в Пинском районе

Table with 2 columns: Name of the object and its characteristics, and the auctioneer's information.

Аукцион состоится 02 сентября 2015 года в 10.00 по адресу: 225735, Брестская обл., Пинский район, д. Чухово, ул. Полесская, 1а.

Для участия в аукционе организатору аукциона подается: заявление на участие в аукционе по установленной форме, к которому прилагаются следующие документы: документ, подтверждающий внесение суммы задатка на расчетный счет №301210230112 в РКЦ № 37 г.Пинск Ф.Н. в ОАО «Белгоспромбанк» – БОУ МФО 155001401, с отметкой банка, срок внесения суммы задатка – до подачи заявления на участие в аукционе;

юридическим лицом или индивидуальным предпринимателем Республики Беларусь – копия документа, подтверждающего государственную регистрацию этого юридического лица или индивидуального предпринимателя, без нотариального засвидетельствования;

иностранным юридическим лицом – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны учреждения (выписка должна быть произведена не ранее шести месяцев до подачи заявления на участие в торгах) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны учреждения с нотариально засвидетельствованным переводом на белорусский или русский язык;

иностранным индивидуальным предпринимателем – легализованный в установленном порядке документ, подтверждающий статус, с нотариально засвидетельствованным переводом на белорусский или русский язык;

представителем юридического лица Республики Беларусь – доверенность, выданная в установленном законодательством порядке (кроме случаев, когда юридическое лицо представляет его руководитель);

представителем гражданина или индивидуального предпринимателя Республики Беларусь – нотариально удостоверенная доверенность;

представителем иностранного юридического лица, иностранного физического лица или индивидуального предпринимателя – доверенность, легализованная в установленном законодательством порядке, с нотариально засвидетельствованным переводом на белорусский или русский язык. При подаче документов заявитель (его представитель) предъявляет документ, удостоверяющий личность, а руководитель юридического лица также документ, подтверждающий его полномочия (приказ о назначении на должность руководителя, или заверенная выписка из решения общего собрания, иного органа управления юридического лица в соответствии с учредительными документами, или трудовой договор (контракт), или соответствующий гражданско-правовой договор, или иные документы в соответствии с законодательством).

При подаче заявления с приложением необходимых документов с организатором аукциона заключается соглашение о правах, обязанностях и ответственности сторон в процессе подготовки и проведения аукциона по установленной форме, предусматривающее условия задатка и конкретный размер штрафа с недобросовестных участников аукциона, по вине которых он признается нерезультативным, либо его результаты аннулируются.

Организатор аукциона вправе отказаться от проведения аукциона в любое время, но не позднее, чем за 3 дня до даты его проведения.

Победитель аукциона (единственный участник аукциона) обязан: подписать протокол в день аукциона; возместить затраты на организацию и проведение аукциона, заключить с продавцом договор купли-продажи недвижимого имущества в течение 20-ти рабочих дней со дня проведения аукциона.

Срок оплаты за недвижимое имущество – в течение 15-ти календарных дней со дня заключения договора купли-продажи, рассрочка оплаты недвижимого имущества не предусматривается.

Заявления на участие в аукционе с прилагаемыми документами принимаются по адресу: 225735, Брестская обл., Пинский район, д. Чухово, ул. Полесская, 1а.

Прием документов, а также консультации по вопросам участия в торгах осуществляются с 01 августа 2015 года по 28 августа 2015 г. включительно по рабочим дням с 9.00 до 11.00.

Телефоны: МТС – 80333991260, ф. 80165398110.

У іх — так

Сабачая доля і каціны «імідж»

Як у Карэі ставяцца да хатніх гадаванцаў?



Ці не кожны з нас чуў, што ў Карэі ядуць сабак. Напэўна, гэта ўвогуле адзін з галоўных стэрэатыпаў, звязаных з карэйцамі. Але мала хто ведае, што яны бацца катой. Між тым у рэальнасці ўсё складаней: далёка не кожнаму карэйскаму сабаку накіравана скончыць жыццё «супавым наборам», а каты паступаюць з герояў жайхлівых легендаў і фільмаў жахаў ператвараюцца ў атрыбут пасляжывага чалавека.

АД ЧАГО ЛЕЧЫЦЬ «СУП ДАУГАЛЕЦЦА»?

У карэйскай нацыянальнай кухні сапраўды сустракаюцца стравы з сабачыны. Самае вядомае з іх — по-сінтан. Назву гэтую можна ўмоўна перакласці як «суп даўгалецця». Ужываюць яго галоўным чынам у летнюю спякоту, і лічыцца, што такая страва вельмі ўжо карысная — лечыць і ад артрыту, і ад патлівасці, і нават ад імпатэнцыі, паведамляе Lenta.ru. Аднак насамрэч сабачына шмат у чым сезонная ежа, што часта выкарыстоўваецца менавіта для прыцягнення аматараў экзотыкі.

У Карэі ёсць некалькі мясцовых парод сабак, і не ўсе яны «харчовыя». Самая вядомая з «неядомых» — чындок — знешне нагадвае караткашэрную лайку ці японскіх іну і вылучаецца асаблівай кемлівацю. Харчовыя ж сабакі яшчэ ў 1990-я актыўна прадавалі ў Карэі на сезонных рынках. У Кітаі спрэчкі паміж аматарамі паласавата сабачынай і аматараў жывёл ледзь не прывялі да масавых хвалеваняў.

Гэтая традыцыя выклікае ў еўрапейцаў культурны шок, хоць у іншых народаў з неменшай агідай адносяцца, напрыклад, да страў з жаб ці да ужывання ў ежу малочных прадуктаў. Як той казаў, кожнаму сваё, таму традыцыі варта ваважаць. Зрэшты, калі ў 2002-м падчас чэмпіянату свету па футболе ўстаў пачалася кампанія супраць по-сінтана, карэйскі ўрад адказаў: «Гэта наша нацыянальная традыцыя, мы яе нікому не навязваем і не рэкламуем, але гэта — наша права. Таму ніякіх дзеянняў па абмежаванні по-сінтана мы распачынаць не будзем».

Сёння на адносіны да сабак (а насамрэч — да хатніх гадаванцаў) уваголі ўплывае не толькі глабалізацыя, але і ўрбанізацыя. У вялікіх горадах жывёла губляе сваю традыцыйную сельскагаспадарчую ролю, ператвараючыся ў хатняга ўлюбёнца. У нечым чатырохгоныя гадаванцы служаць суграгам дзяцей, у нечым — знакам статусу.

года жудасны дэманічны кот шукае каля хат пакінутыя за парогам чаравікі. А калі знаходзіць іх, то робіць з абуткам зусім не тое, што вы падумалі, — інфернальна жыццёла прымае чаравікі, змяняючы тым самым да горшага ўзровень далейшы лёс іх уладальніка.

За хвост ката, які ўваходзіць у хату, можа трымацца дух памерлага, але бывае і так, што ў само кошку можа ўсяліцца дух забітай кабеты. Апошняя забавона, праўда, з'явілася пад уплывам японскіх фільмаў пра катой-пярэваратню, якія ў Карэі аж да 1990-х не паказвалі ў рамках змагання з японскай культурнай экспансіяй, затое спраўна пераабраўлі іх сюжэты на карэйскі лад.

Пакутуюць ад такіх адносін галоўным чынам бадзяжныя кошкі, якія ў Сеуле налічваецца ад 30 да 200 тысяч (у залежнасці ад таго, хто лічыць). Выгляд у іх звычайна зашуганы і абдраны. Да таго ж некаторыя лекары традыцыйнай медыцыны лічыць кацінае мяса надзейным сродкам ад боляў у суставах, так што на асобных сезонных рынках гандлююць і кошкі, якім наканавана стаць ежай. Часцюком ад гэтай долі іх ратуюць чужыя еўрапейцы. Зрэшты, у параўнанні з посінтханом «каціна настойка» сустракаецца значна радзей, а абаронцы жывёл актыўна выкрываюць міф пра яе карыснасць.

Жыццё катой у Карэі стала мяняцца да лепшага толькі ў апошнія 10-15 гадоў. Адбіваецца і змяшчэнне «коцікамі», што захапіла інтэрнэт, і папулярнасць анімэшных «кавайных нака», і пэўнае павышэнне ўзроўню жыцця, пры якім змяняецца патрэба вымяшчаць агрэсію на бадзяжных жывёл. Праўда, любімай свайскай жывёлай усё адно лічыцца сабака, кошку трымае толькі прыкладна адзін з 5000 карэйцаў. Прычым звычайна гэта драгая пародзістая кошка — знак статусу з адпаведным «цэннікам».

Змяняецца стаўленне і да бадзяжных кошак. Цяпер жывёлы «ашываюцца» не толькі паблізу будыйскіх храмаў, які раней, але і калі некаторых харчэўніў, дзе іх падкармливаюць замежнікі. Узяць бадзяжнага ката дахаты лічыцца маветонам: маўляў, гэта яго карма — жыць на вуліцы. Але ёсць і тыя, хто рэгулярна

падкармливае такіх катой. Праўда, рэпутацыя такіх людзей у грамадстве не вельмі добрая: лічыцца, што займаюцца гэтым толькі тыя, у каго няма сярбоў і не склалася кар'ера. Таму падкармливаюць вулічных кошак чуплівыя карэйцы звычайна ў цёмны час сутак.

Моладзь жа ўсё часцей бярэ кошак з прытулкаў ці ходзіць у котакавярні, якія з'явіліся ў Карэі практычна адначасова з Японіяй. Для тых, хто не ў курсе: котакавярня — гэта месца, дзе ты плаціш за час і магчымасць пагуляць з вялікай колькасцю кошак любой масці. Пра гэтых жывёлін каляпоціцца ўстаноў. Ежа і напоі ў такіх кавярнях маюць другарадную ролю. Раней іх наведвала галоўным чынам багема, але цяпер многія карэйцы са-мых розных узростаў паступаюць у са-стаўцы асцерагацца кошак.

Кошкі з'яўляюцца ў рэкламных ролях, на адзенні і аксесуарах, становяцца сімваламі тэлефонаў, гандлю праз інтэрнэт, фотаапаратаў, касметыкі і маладзёжных брэндаў. У тэлефонах ёсць як малючкі кошак, так і каціныя спіды, што «бгаюць» па экране. Ёсць папулярныя відэацыяны песні пра кошак і танцы, якім вучаць у дзіцячым садку. Дарэчы, «сабачы вальс» у Карэі вядомы як «каціны танец».

Кошкі пачынаюць фігураваць у мастацкай і дакументальнай кіно ўжо не толькі ў якасці пачвар. Напрыклад, ёсць пацешная кароткаметражка пра бадзяжную кошку, аўтар якой атрымаў за яе некалькі прэстыжных прэмій. А адна з карэйскіх дызайнерак змабіла нават прадумава «котапаліт-заваную» каняку з пустымі валікамі, усярэдзіне якіх каты могуць хавацца, гуляць і не дзеціць пры гэтым іншую мэблю кішчорамі.

Вядома, пра ўсеагульнае захапленне кошкі ў Карэі казаць пакуль яшчэ заўчасна, але колькасць людзей, якіх, убачыўшы гэтых жывёл, не кідаюцца ўбок, а наадварот — праўляюць да іх прыязнасць, безумоўна, расце. І апошняе. Мяркую, усім будзе цікава даведацца, як гучаць па-карэйску выклік нам «гаў» і «мяў». Карэйскі сабака кажа «мен-мен», а котка — «яан» ці «яун». Пры гэтым «н» у абодвух выпадках вымаўляецца ў нос.

Падрыхтаваў Захар БУРАК. litvinov@zviazda.by

Даты Падзеі Людзі

1 ЖНІўНЯ

1744 год — нарадзіўся Жан Батыст Ламарк, французскі натураліст, стваральнік першай тэорыі эвалюцыі жывой прыроды. Акрамя біялогіі, Ламарк цікавіўся фізікай і хіміяй, метэаралогіяй і гістарычнай геалогіяй. Зрабіў мноства адкрыццяў у галіне прыродазнаўчых навук. Упершыню ён прыйшоў да паняцця біясферы (без самога гэтага тэрміна) і стварыў першую тэорыю эвалюцыі жывых арганізмаў ад простых да складаных. Гэтая тэорыя была выкладзена ў кнізе «Філасофія залогіі» (1809) і прынесла яму сусветную славу праз паўстагоддзя пасля яе з'яўлення, дзякуючы працам яго паслядоўніка Чарльза Дарвіна. У канцы жыцця вучоны страціў зрок і дажываў свае дні ў галечы. Толькі яго дачка Карнелія падзяліла з ім яго лёс і пісала пад яго дэтыкую.

1914 год — пачалася Першая сусветная вайна, у якой прынялі ўдзел 33 з 59-ці незалежных дзяржаў, якія існавалі тады ў свеце. Колькасць мабілізаваных склапа 74 млн чалавек. Людскія страты — 10 млн забітых і звыш 20 млн параненых. Беларусь на працягу трох гадоў знаходзілася ў эпіцэнтры ваенных і палітычных падзей.

1936 год — адкрыліся XI летнія Алімпійскія гульні ў Берліне. Трэба сказаць, што за гонар правядзення Алімпіяды змагалася самая вялікая колькасць прэтэндэнтаў за ўсю папярэднюю гісторыю Гульняў: Александрыя (Егіпет), Барселона (Іспанія), Будапешт (Венгрыя), Буэнас-Айрэс (Аргенціна), Дублін (Ірландыя), Хельсінкі (Фінляндыя), Рыад-Жанейра (Бразілія), Рым (Італія), Луізіяна (ЗША) і чатыры нямецкія гарады — Берлін, Кёльн, Нюрнберг і Франкфурт-на-Майне. Рашэнне было прынята МАК за год да таго, як улада ў Германіі трапіла ў рукі нацыстаў. Падрыхтоўка да Гульняў праходзіла ўжо пры фашысцкім рэжыме. Станоўчыя моманты сталі нямецкай дакладнасцю, педантычнасцю і імкненнем зрабіць усё на самым высокім узроўні. Берлін змяў раскошай, вуліцы ўпрыгожылі сцягамі, вакол алімпійскай вёскі, збудаванай з грандыёзным размахам,

высадзілі стадавыя ліпы, быў пабудаваны новы стадыён, разлічаны на 100 тысяч месцаў і абсталяваны па апошнім слове тэхнікі. На Гульні прыехалі каля 4 мільёнаў балельшчыкаў і журналістаў з 41 краіны. Алімпіяда ўпершыню транслявалася па тэлебачанні, а на цырымоніі адкрыцця прайшоў грандыёзны парад удзельнікаў — 4066 спартсменаў (сярод іх 331 жанчына) з 49 краін. Упершыню на Алімпіядзе былі прадстаўлены Афганістан, Бермуды, Балівія, Коста-Рыка і Ліхтэнштэйн. Але размах і раскоша не маглі схаваць цяжкай атмасферы, што панавала ў Германіі. Кіраўніцтва краіны вырашыла ператварыць Алімпіяду ў трыумф «звышлюдзей», выставіўшы самую шматлікую каманду — 406 спартсменаў. Яны ўдзельнічалі ва ўсім дысцыплінах і павінны былі любой цаной заняць першае месца ў неафіцыйным камандным заліку. З гэтай мэтай у праграму Гульняў уключылі папулярныя ў Германіі гандбол, грэбля на байдарках і каное, жаночую гімнастыку. Усяго ў алімпійскую праграму ўвайшло 19 відаў спорту. Лідарам Гульняў у неафіцыйным заліку, як і чакалі гаспадары Алімпіяды, стала каманда Германіі (89 медалёў, з іх 33 залатыя). Але сапраўднай сенсацыяй Алімпіяды — насуперак усім расавым тэорыям — стаў знакаміты негрыцянскі атлет, спрынтэр Джэсі Оўэнс (Алімпійскія гульні 1936-га года так і называюць — «Алімпіяда Джэсі Оўэнса»). Ён заваяваў адрозна чатыры залатыя медалі.

Было сказана

Максім ТАНК, народны паэт Беларусі: «Я знаў толькі адну зорку — пацкрытую далонь маці».

ХАТНЯЯ ЭНЦЫКЛАПЕДЫЯ

ПАКАШТУЙЦЕ!

«Таркаванцы»

Спартрэбіца: фарш мясны — 600 г; бульба — 400 г; яйкі курныя — 2 шт.; цыбуля рэпчатая — 2 шт.; памідор — 2 шт.; перац балгарскі — 1 шт.; морква — 1 шт.; вяршкі — 500 мл; часнок — 2 зуб.; перац чорны, соль, зялёная кроплі і пятрушкі, алей, мука.



Змешваем да аднастайнай масы мясны фарш, надзёртую на буйнай тарцы бульбу, яйкі, дробна нарэзаную цыбуліну, часнок, соль, чорны перац. Лепім катлеткі, абкочваем іх у муцэ, абсмажваем на алеі і выкладаем у глыбокую форму для запякання. Цыбуліну, якая засталася, рэжам тонкімі паўкольцамі, моркву надзіраем на буйной тарцы ці нарэзам тонкімі кавалачкамі, салодкі перац нарэзам невялікімі кавалачкамі, памідоры — лустачкамі, зялёная здрабняем. Выкладаем на катлеткі гародніну, прысольваем. Памідоры — на самы верх, і пасыпаем усё чорным перцам і зялёнкам.

Далей заліваем нашы катлеткі з гароднінай вяршкамі. Пры жаданні можна зверху пасыпаць надзёртым сырам. Адраўляем у духоўку запякацца пры тэмпературы 200 градусаў на працягу 40 хвілін.

СЕЗОН НАРЫХТОВАК

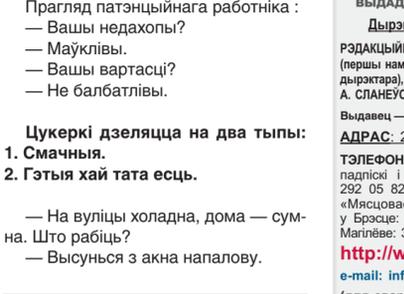
Памідоры па-карэйску на зіму

Спартрэбіца: памідоры — 2 кг, часнок — 2 галоўкі, балгарскі перац — 4-5 шт., морква сярэдняга памеру — 1 шт., пучок зялёная пятрушкі (пры жаданні можна ўзяць пятрушкі напалову з кропам), соль — 2 ст. л., цукар — 100 г, воцат — 80 мл, алей — 100 мл.

Памідоры вымыць, абсушыць і парэзаць на палавіны або чвэрцічкі (у залежнасці ад памеру гародніны). Балгарскі перац, вымыты і ачышчаны ад насення і пладножкаў, трэба разам з часнаком здрабіць у блендэры або прапусціць праз мясарубку, а свежае зялёная дробна насекчы. Моркву надзеці на сярэдній або буйной тарцы. Усе падрыхтаваныя інгрэдыенты трэба выкладаць слаямі ў слоікі: спачатку памідоры, потым сумесь часнаку і салодкага перцу, далей надзёртат морква і зялёнка. Слаі можна пасыпаць любімымі спецыямі на ваш выбар (каляндрай, пякучым перцам, папрыкай). Алей змяшчаць з воцатам, соллю і цукарам, давесці да кіпення і заліць атрыманым марындам слаі гародніны, стэрэлізуваць 10 хвілін, пасля чаго закрыць слоікі герметычна.

Цукеркі дзеляцца на два тыпы:

1. Смачныя.
 - На вуліцы холадна, дома — сумна. Што рабіць?
 - Высушыць з акна напалову.



ЗВУК народнай культуры ад Янкі Крука і Аксаны Катковіч

УСХОД. У традыцыйным свеце паглядзе ўсходніх славян час узыходу сонца лічыцца ці не самым сакралізаваным у структуры сутак, сімвалізе перамогу свету над чэрамі, нараджэнне новага дня, новага жыцця.

У практыцы народных лекараў узыход сонца з'яўляецца ключавым момантам і робіць момант нараджэння новага дня (не сутак!) найбольш прыдатным для выканання розных абрадавых дзеянняў лекава-прафілактычнай накіраванасці. Па



шматлікіх сведчаннях інфарматараў, ад якіх у розны час (другая палова XIX — пач. XX ст.) запісваліся завамы, ячэбыныя сеянцы з хворым неабходна праводзіць або двойчы (узыход — захад), або тройчы на дзень (раніцай, апоўдні, увечары).

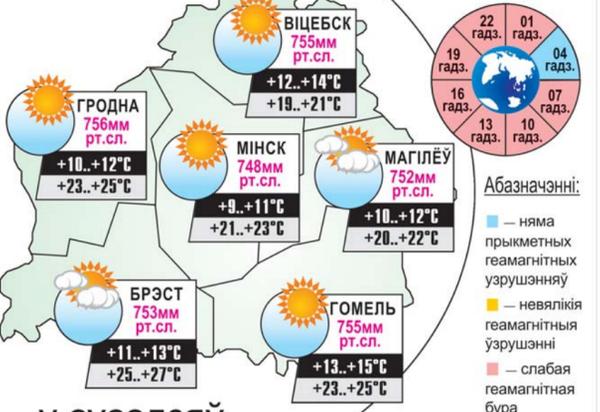
Рытуальная «чысціна» моманту узыходу сонца ў сукупнасці з умовай адсутнасці будзённых напластаванняў робіць яго самым спрыяльным і прыцягальным. Гэта той пункт адліку часу, які быццам бы гарантаваў поспех задуманай ці распачатай справы. Нездарма ў народзе казалі: «Хто рана ўстае, таму вясенне-летняга цырку святаванняў. Існуе павер'е, што найбольшым аздараўляльным эфектам валодае «некранутая» вада, узятая ў Чысты чацвер перад самым узыходам сонца, таму ўсім людзям, у каго ёсць прытрымліваюцца традыцыі саджаць расадку капусцы яшчэ да узыходу сонца. У той жа час спяшаюцца прапусціць праз дым распаленай печы галоўкі цыбулі для пасадкі, спадзеючыся, што выкананне гэтага рытуалу на узыходзе сонца будзе спрыяць іх дабраму росту і захаве ад шкоднікаў.

Асаблівым рытуальным статусам надзелены ўзыход сонца ці час непасрэднай блізкасці да яго (на золку) у дні вялікіх народных ці хрысціянскіх свят. Выключэння леваявясня ўласціва сці ма вада ці раса вясенне-летняга цырку святаванняў. Існуе павер'е, што найбольшым аздараўляльным эфектам валодае «некранутая» вада, узятая ў Чысты чацвер перад самым узыходам сонца, таму ўсім людзям, у каго ёсць прытрымліваюцца традыцыі саджаць расадку капусцы яшчэ да узыходу сонца. У той жа час спяшаюцца прапусціць праз дым распаленай печы галоўкі цыбулі для пасадкі, спадзеючыся, што выкананне гэтага рытуалу на узыходзе сонца будзе спрыяць іх дабраму росту і захаве ад шкоднікаў.

Асаблівым рытуальным статусам надзелены ўзыход сонца ці час непасрэднай блізкасці да яго (на золку) у дні вялікіх народных ці хрысціянскіх свят. Выключэння леваявясня ўласціва сці ма вада ці раса вясенне-летняга цырку святаванняў. Існуе павер'е, што найбольшым аздараўляльным эфектам валодае «некранутая» вада, узятая ў Чысты чацвер перад самым узыходам сонца, таму ўсім людзям, у каго ёсць прытрымліваюцца традыцыі саджаць расадку капусцы яшчэ да узыходу сонца. У той жа час спяшаюцца прапусціць праз дым распаленай печы галоўкі цыбулі для пасадкі, спадзеючыся, што выкананне гэтага рытуалу на узыходзе сонца будзе спрыяць іх дабраму росту і захаве ад шкоднікаў.

На золку спяшаліся ў поле, каб першымі пачаць сябу зямлі, тым самым спадзеючыся прыцягнуць урадлівасць глебы перш за ўсё да свайго

ЗАЎТРА



...у суседзях

ВАРШАВА +24...+26°	КІЕў +24...+26°	РЫГА +20...+22°
ВІЛЬНЮС +20...+22°	МАСКВА +21...+23°	С.-ПЕЦЯРБУРГ +18...+20°

УСМІХНЕМСЯ

Лета ў нас цёплае... Кофту пад куртку можна не надзяваць.

Прагляд патэнцыйнага работніка:

- Вашы недахопы?
- Маўклівы.
- Вашы вартасці?
- Не балбаліць.

Цукеркі дзеляцца на два тыпы:

1. Смачныя.
 - На вуліцы холадна, дома — сумна. Што рабіць?
 - Высушыць з акна напалову.

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ № 192 А ДА 17 ЛЮТАГА 2009 ГОДА, ВЫДАДЗЕНАЕ МІНІСТЭРСТВАМ ІНФАРМАЦЫЙСЬКІХ РЭСУЛЬТАТІ БЕЛАРУСЬ.

Выдавец — галоўны рэдактар **КАРПІОКЕВІЧ Аляксандр Мікалаевіч**.

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ: Н. ДРЫПІА (намеснік галоўнага рэдактара), Н. КАРПЕНКА (першы намеснік галоўнага рэдактара), А. КЛІШЧУК, А. ЛЯЎКОВІЧ (першы намеснік дырэктара), М. ЛІТВИНІУ (намеснік галоўнага рэдактара), Н. РАСОЛЬКА, С. РАСОЛЬКА, А. СЛАНЕСКІ (намеснік галоўнага рэдактара), В. ЦЕЛЯШУК, Л. ЦІМОШКА, С. РАСОЛЬКА.

Выдавец — Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».

АДРАС: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.

Тэлефоны: прыёмнай — 287 19 19 (тэл./факс); адрэдакцыі: пісьмаў — 287 18 64, падліку і распаўсюджвання — 284 44 04, 287 17 21, сакратарыята — 292 05 82, аддзячэн за выпуск дадаткаў: «Чырвоная змена» — 292 44 12; «Мясцовае самкіраванне» — 292 44 12, уласных карэспандэнтаў: у Брэсце: 20 37 98, Віцебску: 43 23 74, Гродне: 43 25 29, Гомелі: 40 91 92, Магілёве: 32 74 31, па Мінскай вобл.: (017) 292 21 03; бухгалтэры: 287 18 81.

<http://www.zviazda.by>; **ПРЫЁМ тэл./факс: 287 17 79.**

e-mail: info@zviazda.minsk.by; **РЭКЛАМЫ** e-mail: reklama@zviazda.by

(для зваротаў): zvarot@zviazda.minsk.by

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні не з'яўляюцца супадаючымі з меркаванням рэдакцыі. Рэдакцыя на сваім меркаванні адбірае і публікуе адрасаваныя ёй пісьмы. Перадруж матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.

Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адраснасьць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.

Газета адрэдакцыя ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку», ЛП № 02330/106 ад 30.04.2004.

220013, Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выходзіць 5 разоў на тыдзень. Тыраж 20.119. Індэкс 63850. Зак. № 2939.

М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 Нумар падпісаны ў 19.30

П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 31 ліпеня 2015 года.